

JAARVERSLAG

2012

van

**STICHTING PENSIOENFONDS
TBI**

Inhoudsopgave

Jaarverslag

Kerncijfers	4
Verslag van het bestuur	5
Profiel van het fonds	5
Organisatie	6
Financieel beleid van het fonds	8
Goed pensioenfondsbestuur	11
Financiële paragraaf	15
Beleggingenparagraaf	19
Pensioenparagraaf	23
Actuariële paragraaf	25
Risicoparagraaf	26
Toekomstparagraaf	26
Verslag van het verantwoordingsorgaan	27
Jaarrekening	29
Balans per 31 december 2012	30
Staat van baten en lasten over 2012	32
Bestemming van het saldo van baten en lasten	33
Algemene toelichting	34
Toelichting op de balans en staat van baten en lasten	39
Overige gegevens	60
Diversen	61
Actuariële verklaring	62
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	64
Bijlagen	66
Overzicht verzekerden	67
Demografie	67
Overzicht aangesloten ondernemingen	68

Kerncijfers

<i>Bedragen x 1.000 euro</i>	2012	2011	2010	2009	2008
Aantal verzekerden					
Actieve deelnemers	523	556	572	614	548
Gewezen deelnemers	267	276	296	300	303
Pensioengerechtigden	436	416	381	364	339
	<u>1.226</u>	<u>1.248</u>	<u>1.249</u>	<u>1.278</u>	<u>1.190</u>
Reglementvariabelen					
Toeslagen actieven per 1 januari in %	2,60	1,60	0,70	2,80	3,20
Toeslagen inactieven per 1 januari in %	0,00	1,30	0,00	0,00	1,60
Premiebatens en pensioenuitkeringen					
Feitelijk te ontvangen premie	4.032	4.137	3.732	3.743	3.204
Incidentele aanvullende premie	-	432	969	-	3.631
Gedempte premie	n.v.t.	4.081	3.276	3.060	2.279
Kostendekkende premie [^]	3.194	4.574	3.302	3.084	1.945
Pensioenuitvoeringskosten	172	259	263	297	254
Pensioenuitkeringen					
- Ouderdompensioen	6.128	5.432	4.942	4.253	3.414
- Partnerpensioen	894	889	809	729	709
- Wezenpensioen	24	29	31	29	33
- Afkopen	12	2	39	-	-
	<u>7.058</u>	<u>6.352</u>	<u>5.821</u>	<u>5.011</u>	<u>4.156</u>
Beleggingsportefeuille					
Aandelen	56.595	44.080	48.085	42.471	31.868
Vastrentende waarden	106.258	104.544	97.460	87.942	83.364
Annuïteitenlening	3.963	3.963	4.003	4.042	4.079
Overige beleggingen	765	1.147	682	1.196	981
Vermogenssituatie en solvabiliteit					
Pensioenvermogen	189.028	173.990	158.203	132.992	135.189
Pensioenverplichtingen	175.339	161.881	144.762	129.496	125.287
Aanwezige dekkingsgraad in %	108	108	109	103	108
Vereiste dekkingsgraad in % *	100	100	100	102	100
Minimaal vereiste dekkingsgraad in %	100	100	100	100	100
Beleggingsperformance					
Beleggingsrendement in % - depot I **	14,9	7,6	12,9	13,0	-5,0
Beleggingsrendement in % - depot M&R **	0,9	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Beleggingsrendement in % - depot II **	12,8	0,6	3,3	n.v.t.	n.v.t.
Beleggingsrendement in % - totaal	14,7	7,1	12,5	13,0	-5,0

Ad [^] De kostendekkende premie voor boekjaar 2012 is bepaald op basis van de aan de herverzekeraar verschuldigde pensioenpremies (rekening houdend met de pensioenuitvoeringskosten en een solvabiliteitsopslag). De kostendekkende premie tot en met 2011 werd bepaald op basis van de geldende rentetermijnstructuur.

Ad * Ultimo 2009 is de credit rating van de herverzekeraar lager dan AA- en geldt voor het eerst een vereist eigen vermogen van 2,2 procent. In januari 2011 heeft De Nederlandsche Bank aangegeven dat herverzekerde fondsen vanaf 1 februari niet meer verplicht zijn om het kredietrisico te adresseren. Dat betekent dat er geen rekening meer hoeft te worden gehouden met een vereist eigen vermogen voor het kredietrisico en ook niet met een afslag bij de waardering van de vordering op de herverzekeraar. Het bestuur van het pensioenfonds heeft besloten de jaarrekening 2010 reeds te baseren op de nieuwe wetgeving. Vanaf boekjaar 2010 wordt dan ook geen rekening gehouden met een vereist eigen vermogen voor het kredietrisico.

Ad ** Depot I heeft betrekking op de opgebouwde pensioenaanspraken tot en met 2011; depot M&R heeft betrekking op de opgebouwde pensioenaanspraken vanaf 2012. In depot II zijn de vrije middelen van het fonds ondergebracht.

Verslag van het bestuur

(Bedragen x 1.000)

Profiel van het fonds

Stichting Pensioenfonds TBI, statutair gevestigd te Rotterdam aan het adres Wilhelminaplein 37, is opgericht op 18 februari 1983. De laatste statutenwijziging dateert van 8 december 2009. Het fonds is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41128035.

Het fonds is een ondernemingspensioenfonds en is aangesloten bij de koepelorganisatie Stichting voor Ondernemingspensioenfonds (OPF).

Het fonds heeft tot doel uitvoering te geven aan de van toepassing zijnde (excedent) pensioenreglementen, zoals deze gelden voor TBI Holdings B.V. en de aangesloten ondernemingen. Het fonds voert de regelingen uit voor 1.226 rechthebbenden (actieve deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden) en heeft een belegd vermogen van circa € 164.000. Voor een specificatie van de aangesloten ondernemingen wordt verwezen naar de bijlage.

Het fonds voert de volgende pensioenregelingen uit:

- Pensioenregeling 2007: collectief beschikbare premiereregeling op basis van voorwaardelijk geïndexeerd middelloon (CDC-regeling);
- Excedentregeling: individueel beschikbare premiereregeling voor deelnemers met een salaris boven het maximumsalaris van het Bedrijfstakpensioenfonds voor de Bouwnijverheid of het Bedrijfstakpensioenfonds voor de Metalektro;
- Prepensioenregelingen: een bruto- en een netto-prepensioenregeling op basis van eindloon voor een gesloten groep deelnemers;
- Excedentregeling Metaal en Techniek: betreft de door het Pensioenfonds Metaal en Techniek gedispenseerde excedentpensioenregeling boven het jaarlijks door dit bedrijfstakpensioenfonds vast te stellen grensbedrag van de bedrijfstakregeling. Het fonds betaalt hiervoor de doorsneepremie aan Nationale-Nederlanden Levensverzekering Mij;
- Beschikbare premiereregeling variabele bonussen: pensioenregeling waarin voor een gesloten groep deelnemers een beschikbare premie is toegezegd over hun variabele beloning.

Het overlijdensrisico en arbeidsongeschiktheidsrisico voor de actieve deelnemers is herverzekerd bij Nationale-Nederlanden Levensverzekering Mij.

Organisatie

Bestuur

Bij een ondernemingspensioenfonds telt het bestuur ten minste evenveel vertegenwoordigers van werknemers en pensioengerechtigden als van de werkgever. Het aantal vertegenwoordigers van de pensioengerechtigden is daarbij in beginsel niet groter dan het aantal vertegenwoordigers van de werknemers. De benoeming van de werknemersvertegenwoordigers vindt plaats na verkiezing door en uit de deelnemers. De vertegenwoordigers van de pensioengerechtigden worden gekozen door en uit de groep van pensioengerechtigden. De werkgeversvertegenwoordigers worden voor onbepaalde tijd benoemd door de Raad van Bestuur van TBI Holdings B.V.

Stichting Pensioenfonds TBI kent een bestuur dat uit zes (6) leden bestaat. De samenstelling van het bestuur is als volgt:

Naam	Functie	Vertegenwoordiging	Lid sinds	Einde zittingsduur
Dhr. W. Poldervaart MIM	Voorzitter	Werkgever	November 2004	Onbepaald
Dhr. Mr. H.G.C. Schouten	Secretaris	Werkgever	November 2008	Onbepaald
Dhr. A. de Hoog	Lid	Werkgever	Maart 2007	Onbepaald
Dhr. Ing. F.W. van Meerkerk	Lid	Pensioen- gerechtigden	Februari 2008	Eind 2015
Dhr. R. Lems	Lid	Werknemers	November 2003	Eind 2015
Dhr. R. van Breemen	Lid	Werknemers	November 2008	Eind 2016

Het bestuur is verantwoordelijk voor het beleid van het fonds. Het bestuur van het fonds heeft de dagelijkse uitvoering van de werkzaamheden uitbesteed aan een aantal externe partijen.

Nationale-Nederlanden Levensverzekering Maatschappij N.V. (Nationale-Nederlanden) voert de deelnemers- en uitkeringenadministratie uit, Administratiekantoor AODS (AODS) verzorgt het jaarverslag en ING Investment Management (ING IM) is de vermogensbeheerder.

Aon Hewitt Retirement & Financial Management (Aon Hewitt RFM) adviseert en begeleidt het bestuur van het fonds. Ook de certificerende actuaire is werkzaam bij Aon Hewitt RFM. Een gedragscode waarborgt de scheiding tussen advisering en certificering. Met de instellingen zijn ter zake overeenkomsten afgesloten.

Uitgangspunt is dat het bestuur, conform de eisen van de pensioenwet, verantwoordelijk blijft voor de juiste uitvoering van de uitbestede taken.

Dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur van het fonds wordt gevormd door de voorzitter en de secretaris. Het bestuur heeft uitsluitend bevoegdheden conform de statuten en reglementen van het fonds, overeenkomstig de vastlegging in de actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN). Het bestuur heeft mevrouw drs. J. Kooman AAG als ambtelijk secretaris aangesteld. De ambtelijk secretaris fungeert als interne adviseur voor het bestuur en is primair verantwoordelijk voor het toezicht op de administratie, de actuariële aspecten en de financiën.

Verantwoordingsorgaan

Het bestuur legt verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan over het beleid en de wijze waarop het beleid is uitgevoerd. In het verantwoordingsorgaan hebben zitting de heren ir. G.J. Woudenberg (voorzitter Raad van Bestuur van TBI Holdings B.V. tot 1 juni 2010) namens de werkgever, ing. H. van Keulen (directeur J.P. van Eesteren B.V.) namens de deelnemers en J. Romijn (gepensioneerd directeur van Attema B.V. en oud-bestuurslid van het fonds) namens de pensioengerechtigden. In het reglement verantwoordingsorgaan worden de rechten en bevoegdheden van het verantwoordingsorgaan beschreven.

Intern toezicht

Het intern toezicht is vormgegeven door middel van visitatie. Het bestuur zal de visitatiecommissie minimaal eens in de drie jaar de opdracht geven het functioneren van (het bestuur van) het fonds kritisch te bezien, waarbij in ieder geval de volgende zaken aan de orde komen:

- het beoordelen van beleids- en bestuursprocedures, bestuursprocessen en de checks en balances binnen het fonds;
- het beoordelen van de wijze waarop het fonds wordt aangestuurd;
- het beoordelen van de wijze waarop door het bestuur wordt omgegaan met de risico's op de langere termijn.

In 2009 heeft de visitatiecommissie voor het eerst haar toezicht uitgeoefend. De visitatiecommissie bestond toen uit de heren W. Wittebol, J. Lindeman en H. Wiegers. In 2010 en 2011 heeft geen toezicht door de visitatiecommissie plaatsgevonden. Wel heeft het bestuur in die jaren nadere aandacht geschonken aan een aantal bevindingen van de visitatie uit 2009.

In het derde kwartaal van 2012 heeft het bestuur de heer W. Wittebol benaderd voor een nieuwe visitatie. Hij heeft deze samen met de heren J. Lindeman en E.J.M. Missotten uitgevoerd. De visitatie is afgerond door middel van een rapportage en het bespreken van de bevindingen van de visitatiecommissie met het bestuur in het eerste kwartaal van 2013.

Deelnemersvergadering

De deelnemers en pensioengerechtigden worden schriftelijk uitgenodigd voor de deelnemersvergadering die eenmaal per jaar wordt gehouden. Bij belangrijke wijzigingen, zoals omschreven in de ABTN en statuten, legt het bestuur zijn besluiten voor aan de deelnemers. Sinds 2009 wordt voor de deelnemers aan de excedentregeling (individueel beschikbare premieregeling) een separate deelnemersvergadering georganiseerd door het fonds en Nationale-Nederlanden tezamen.

Financieel beleid van het fonds

Algemeen

Het financieel beleid heeft als belangrijkste doelstelling de financiële positie van het fonds te kunnen beïnvloeden. Daartoe staan de volgende (hierna toegelichte) sturingsmiddelen ter beschikking: herverzekeringsbeleid, beleggingsbeleid, toeslagbeleid en premiebeleid.

Herverzekeringsbeleid

De aanspraken uit de regelingen die het fonds uitvoert zijn volledig herverzekerd bij Nationale-Nederlanden. Hiertoe is een pensioenverzekeringsovereenkomst van kracht die geldt voor de periode 1 januari 2012 tot en met 31 december 2016. De verzekering van de verplichtingen, voortvloeiend uit de volgens de pensioenregelingen gedane toezeggingen, geschiedt op basis van jaarlijkse affinanciering.

De overeenkomst met de verzekeraar is een garantiecontract. Dit houdt in dat de uitkering van de opgebouwde en gefinancierde pensioenaanspraken door de verzekeraar wordt gegarandeerd. Ook betekent dit dat als bij verlenging van de overeenkomst voor de toekomst zwaardere grondslagen worden toegepast, bijvoorbeeld vanwege toegenomen levensverwachtingen, de daaruit voortvloeiende verhoging van de Voorziening Pensioen Verplichtingen (VPV) voor rekening komt van de herverzekeraar.

Per 31 december 2011 liep de pensioenverzekeringsovereenkomst met Nationale-Nederlanden af. Het bestuur van het pensioenfonds heeft vanaf medio 2010 diverse mogelijkheden voor de situatie na 31 december 2011 onderzocht. De meest aantrekkelijke optie bleek het premievrij maken van het garantiecontract dat gold tot 1 januari 2012 en het afsluiten van een nieuw garantiecontract voor de vanaf 2012 op te bouwen pensioenen. Hierdoor heeft het pensioenfonds de relatief gunstige (destijds bedongen) beëindigingsbepalingen behouden voor de pensioenen tot 2012. Een van deze bepalingen houdt in dat de kosten betrekking hebbend op het verleden niet uit de premie gefinancierd hoeven te worden, maar verrekend worden met toekomstige overrente dan wel voor rekening van Nationale-Nederlanden komen als er niet voldoende overrente is. Hierdoor is het, ondanks de relatief lage rente en verbeterde overlevingskansen, mogelijk gebleven de huidige CDC-regeling tegen dezelfde doorsneepremie als in 2011 uit te voeren.

Beleggingsbeleid

Het bestuur kan het beleggingsbeleid slechts in beperkte mate beïnvloeden, omdat het fonds een garantiecontract heeft. De verzekeraar staat garant voor de uitkeringen nu en in de toekomst. Daarom stelt de verzekeraar een aantal voorwaarden ten aanzien van het beleggingsbeleid, bijvoorbeeld over duration matching en over het maximale percentage zakelijke waarden in de portefeuille.

Binnen deze voorwaarden heeft het bestuur keuzevrijheid. Het beleggingsbeleid, in het bijzonder de netto beleggingsrendementen, zijn van wezenlijk belang; ze dienen namelijk overrente te creëren, waardoor toeslagen voor de inactieve deelnemers mogelijk worden. Binnen het pensioenfonds zijn drie verschillende beleggingsmixen van toepassing.

Gesepareerd depot middelen tot 2012

De strategische beleggingsmix voor het gesepareerde depot voor de VPV tot 2012 bestaat voor 70 procent uit vastrentende waarden en voor 30 procent uit zakelijke waarden. Binnen de vastrentende waarden wordt in zowel staats- als bedrijfsobligaties belegd. De duration van de vastrentende portefeuille is gelijk aan de duration van de VPV. De aandelen zijn wereldwijd belegd.

Gesepareerd depot middelen vanaf 2012

Voor de middelen vanaf 2012 heeft het bestuur gekozen voor een defensievere beleggingsmix. Nationale-Nederlanden vraagt een zodanig veel lagere risicovergoeding bij een defensievere beleggingsmix, dat het bestuur het niet waarschijnlijk acht met een offensievere beleggingsmix een hoger netto rendement te behalen. In de gekozen beleggingsmix wordt het renterisico volledig afgedekt en wordt 15 procent van het vermogen belegd als zogenaamde "return"-portefeuille. Deze bevat aandelen, grondstoffen en meer risicovolle obligaties.

Vrij vermogen

Voor het deel van de middelen van het fonds waar geen pensioenverplichtingen tegenover staan, heeft het bestuur meer beleggingsvrijheid. Deze middelen zijn sinds mei 2010 ondergebracht in een apart depot. In 2012 heeft het bestuur verdere optimalisatie van de beleggingsmix binnen dit depot onderzocht. Daarbij staat het verwachte netto rendement en risico centraal, zowel voor de middellange als langere termijn. Het onderzoek heeft geresulteerd in een beperkte wijziging van de beleggingsmix. Deze bestaat uit het vergroten van het belang in aandelen van opkomende markten ten laste van het belang in wereldwijde aandelen en uit het toevoegen van 3,5 procent obligaties in opkomende landen en 3,5 procent high yield obligaties, beide ten koste van het all grade fonds. De beleggingsmix is en blijft qua verdeling over vastrentende waarden en aandelen gelijk aan die van het gesepareerde depot voor de middelen tot 2012, te weten 70 procent vastrentende waarden en 30 procent aandelen. Binnen de vastrentende waarden is er in het vrije vermogen depot echter geen sprake van duration matching. Dit enerzijds omdat er geen (langlopende) verplichtingen tegenover staan en anderzijds omdat het bestuur geen daling van de rente verwacht.

Toeslagbeleid

Door het per 1 januari 2012 premievrij achter laten van het garantiecontract bij Nationale-Nederlanden worden de kosten die betrekking hebben op het verleden in mindering gebracht op de overrente. Volgens het vorige garantiecontract werden deze kosten uit de premie gefinancierd. Er heeft aldus een andere toedeling van de kosten plaats gevonden. Dit heeft gevolgen voor het toeslagbeleid vanaf 1 januari 2012, dat hieronder beschreven wordt. Het uitgangspunt blijft een evenwichtige verdeling van de beschikbare middelen.

Actieve deelnemers

Op de reeds opgebouwde pensioenaanspraken van actieve deelnemers kan jaarlijks per 1 januari een toeslag worden verleend. Het uitgangspunt voor de hoogte van deze voorwaardelijke toeslagverlening is de ontwikkeling van de loonindex bij TBI Holdings B.V. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd. Het bestuur beslist jaarlijks in hoeverre de pensioenaanspraken van actieve deelnemers worden aangepast. Een eventuele toeslagverlening wordt in de eerste plaats gefinancierd uit het overschot in de CDC-premie. Indien dat onvoldoende is om de loonindex te verlenen, wordt in beginsel het toeslagdepot aangesproken. Daarnaast bestaat nog de mogelijkheid om, indien het toeslagdepot ook niet toereikend is, onder voorwaarden de algemene reserve te gebruiken als financieringsbron. Het bestuur beslist evenwel jaarlijks in hoeverre de pensioenaanspraken en pensioenrechten worden aangepast.

Gewezen deelnemers en pensioengerechtigden

Op de pensioenrechten van alle pensioengerechtigden en op de pensioenaanspraken van alle gewezen deelnemers kan jaarlijks per 1 januari een toeslag worden verleend. Het uitgangspunt voor de hoogte van deze voorwaardelijke toeslagverlening is de stijging van het consumentenprijsindexcijfer alle huishoudens, zoals officieel wordt gepubliceerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek (periode oktober-oktober). De toeslagverlening wordt in beginsel gefinancierd uit overrente uit hoofde van het huidige en vorige garantiecontract. Indien de overrente onvoldoende is om de prijsindex te verlenen, kan het rendement op de algemene reserve worden gebruikt. Daarnaast bestaat nog de mogelijkheid om, indien het rendement op de algemene reserve ook niet toereikend is, onder voorwaarden ook de algemene reserve te gebruiken als financieringsbron. Het bestuur beslist evenwel jaarlijks in hoeverre de pensioenaanspraken en -rechten worden aangepast.

Het toeslagbeleid voor zowel actieve deelnemers als gewezen deelnemers en pensioengerechtigden van het fonds is voorwaardelijk. Dat houdt in dat er alleen een toeslag kan worden verleend wanneer er voldoende financiële ruimte aanwezig is.

Premiebeleid

Voor de Pensioenregeling 2007 geldt een collectief toegezegde bijdrage van 36,3 procent van de pensioengrondslagsom. Hiervan komt 26,3 procent voor rekening van de werkgever en 10 procent voor rekening van de werknemer. De collectief toegezegde bijdrage wordt door het bestuur in principe eens in de vijf jaar vastgesteld, synchroon lopend met de contractperiode. Voor de contractperiode van 1 januari 2012 tot en met 31 december 2016 is de collectief toegezegde bijdrage van 36,3 procent van de pensioengrondslagsom wederom overeengekomen. Hetzelfde geldt voor de deelnemersbijdrage van 10 procent van de pensioengrondslagsom. Bij de vaststelling van de hoogte van de totale pensioenpremie is het uitgangspunt dat de hoogte van de totale pensioenpremie, over de periode waarover deze wordt vastgesteld, ten minste gelijk zal zijn aan de kostendeekkende premie over die periode. Op het moment van vaststellen wordt met het aanwezige toeslagdepot rekening gehouden.

De collectief toegezegde bijdrage bevat een opslag voor garantiekosten, voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid en voor excasso- en administratiekosten voor de toekomstige opbouw. Tevens worden overige kosten, zoals adviseurs- en accountantskosten, en eventuele kosten bij waardeoverdrachten uit de premie gefinancierd. Het restant in de CDC-premie is beschikbaar als marge voor toeslagverlening op de pensioenaanspraken van de actieve deelnemers. Indien deze marge hoger is dan het voor de toeslagverlening benodigde bedrag, wordt het meerdere aan het toeslagdepot toegevoegd.

Jaarlijks stelt het bestuur vast of de totale pensioenpremie voldoende is om de totale kosten van de onvoorwaardelijke onderdelen van de pensioenregeling te dekken. Indien in enig jaar de totale pensioenpremie niet voldoende is om de in te kopen pensioenaanspraken te financieren, dan zal:

- het toeslagdepot worden aanwend;
- indien ook het toeslagdepot niet voldoende middelen bevat om tezamen met de pensioenpremie de in te kopen pensioenaanspraken te financieren, dan zal een beperking plaatsvinden op de in dat jaar in te kopen pensioenaanspraken, zodanig dat het toeslagdepot niet negatief wordt.

Goed pensioenfondsbestuur

Integere bedrijfsvoering

Wettelijk is geregeld dat een pensioenfonds maatregelen dient te treffen die goed pensioenfondsbestuur waarborgen. Met de invoering van de pensioenwet per 1 januari 2007 zijn de STAR-principes voor pension fund governance (PFG) verankerd in het wettelijke kader. De 32 principes betreffen de onderdelen: zorgvuldig bestuur, transparantie, openheid en communicatie, deskundigheid, verantwoording en intern toezicht.

Het bestuur richt de organisatie van het fonds zodanig in dat deze een beheerste en integere bedrijfsvoering waarborgt. Binnen het fonds is hier onder meer op de volgende wijze uitvoering aan gegeven:

- medezeggenschap pensioengerechtigden door bestuursdeelname;
- oprichting van een verantwoordingsorgaan waarin de deelnemers, de pensioengerechtigden en de werkgever een zetel bemensen;
- inrichting van het interne toezicht door middel van een visitatiecommissie, bestaande uit externe deskundigen;
- opstellen van een deskundigheidsplan (geschiktheidsplan) ter bevordering en handhaving van het deskundigheidsniveau van het bestuur;
- vastleggen van een gedragscode ter voorkoming van belangenverstrengeling;
- opstellen van een klachten- en geschillenprocedure;
- herverzekering van de financiële risico's door middel van een garantiecontract;
- uitbesteding van de pensioenuitvoering op basis van een uitvoeringsovereenkomst en Service Level Agreement (SLA);
- communicatiebeleid, waarbij belanghebbenden op begrijpelijke wijze over de inhoud van de pensioenregeling, veranderingen en actuele ontwikkelingen worden geïnformeerd.

Deelnemersvergadering

De jaarlijkse deelnemersvergadering is in het verslagjaar gehouden op 20 november te Rotterdam, ten kantore van Croon Elektrotechniek B.V. In de vergadering zijn actuele pensioenzaken voorgelegd aan de deelnemers en pensioengerechtigden. Tevens zijn zij geïnformeerd over de financiële positie en het toeslagenbeleid van het pensioenfonds. Ook heeft Nationale-Nederlanden een toelichting verzorgd op de ontwikkelingen bij de pensioenuitvoerder.

Verantwoordingsorgaan en intern toezicht

Voor het afleggen van verantwoording moet met ingang van 2008 bij pensioenfonds een verantwoordingsorgaan zijn ingesteld. Aan dit orgaan wordt door het bestuur verantwoording afgelegd over het beleid en de wijze waarop het is uitgevoerd. In het verantwoordingsorgaan zijn de deelnemers, pensioengerechtigden en de werkgever vertegenwoordigd. De zetels zijn gelijk verdeeld over deze geledingen. Het bestuur heeft besloten elk van de geledingen in te vullen door middel van één zetel. Er is een reglement verantwoordingsorgaan, waarin de rechten en bevoegdheden van het verantwoordingsorgaan worden beschreven.

Voor de inrichting van het interne toezicht heeft het bestuur van het fonds gekozen voor een visitatiecommissie. De taken en bevoegdheden van de visitatiecommissie worden beschreven in de statuten van het fonds die in 2009 laatstelijk zijn gewijzigd.

Deskundigheidsbevordering

In 2011 heeft het bestuur een deskundigheidsplan opgesteld. Ter zake de deskundigheidsbevordering is het bestuur daarbij uitgegaan van de eisen die zijn vastgelegd in het plan van aanpak deskundigheidsbevordering, zoals opgesteld door de pensioenkepels. In het plan is vastgelegd aan welke deskundigheids-eisen de bestuursleden individueel én het bestuur als geheel moeten voldoen. De aandachtsgebieden zijn als volgt geformuleerd:

1. Het besturen van een organisatie;
2. Relevante wet- en regelgeving;
3. Pensioenregelingen en pensioensoorten;
4. Financieel technische en actuariële aspecten;
5. Administratieve organisatie en interne controle;
6. Uitbesteden van werkzaamheden;
7. Communicatie.

In 2012 is het deskundigheidsplan geactualiseerd, onder andere naar aanleiding van het inwerking treden van de "Beleidsregel geschiktheid 2012" (opgesteld door De Nederlandsche Bank (DNB)), die de "Beleidsregel deskundigheid 2011" vervangt. Het deskundigheidsplan heet thans geschiktheidsplan. Geschiktheid wordt bepaald op basis van kennis, vaardigheden en professioneel gedrag.

Ter vergroting van de deskundigheid heeft onder andere een studiedag plaatsgevonden in september. Daar is een verdiepingsslag gemaakt door nader in te gaan op de actuariële risico's, rente, beleggingen etc. Tevens zijn de mogelijke gevolgen van de nieuwe wetgeving besproken.

Het bestuur zal het geschiktheidsplan periodiek actualiseren. Bovendien zal ten minste eenmaal per jaar in de bestuursvergadering besproken worden welke maatregelen nodig zijn ter bevordering en handhaving van de aanwezige deskundigheid / geschiktheid.

Zelfevaluatie bestuur

Tijdens de studiedag van 17 mei 2011 heeft het bestuur voor het eerst een officiële evaluatie van het functioneren van de afzonderlijke bestuursleden en het bestuur als geheel gehouden. Tijdens de zelfevaluatie is stil gestaan bij de wijze waarop de bestuursleden besturen en tot besluitvorming komen. Daarbij is onder andere aandacht besteed aan factoren als teamwork, deskundigheid, integriteit, het besluitvormingsproces en het uitvoeringsproces.

Naar aanleiding van de zelfevaluatie heeft het bestuur ervoor gekozen in 2012 een relatief hoge vergaderfrequentie te hanteren om feeling met de materie te houden. Tevens is gepoogd de aantrekkelijkheid van de deelnemersvergadering te vergroten. Verder zijn nadere afspraken met Aon Hewitt RFM gemaakt over de kostenstructuur van repeterende werkzaamheden.

Het bestuur wil de zelfevaluatie in beginsel jaarlijks herhalen. In januari 2013 heeft de zelfevaluatie over 2012 plaatsgevonden. De zelfevaluatie uit 2011 heeft daarbij als nulmeting gediend. Geconcludeerd is dat er in 2012 een verbetering in het besluitvormingsproces heeft plaatsgevonden en dat er efficiënter vergaderd wordt. Verder zal de aandacht die in 2012 naar de kostenstructuur van Aon Hewitt RFM is uitgegaan in 2013 worden uitgebouwd, door verdere monitoring van de totale kosten en periodieke evaluatie van de werkzaamheden. Ten slotte komt naar voren dat (voorgenomen) wijzigingen in de pensioenwetgeving omvangrijk zijn. Het is een aandachtspunt om hiervan op de hoogte te blijven en de wijzigingen tijdig en goed te implementeren.

Naleving wet- en regelgeving

Het bestuur is niet bekend met overtredingen van wet- en regelgeving.

Gedragcode

Het fonds kent een gedragscode ter voorkoming van belangenconflicten. De gedragscode draagt mede bij tot het integer functioneren van het fonds ten behoeve van al diegenen die bij het fonds belang hebben en tot het waarborgen van de goede naam en reputatie van het fonds als marktpartij. In 2011 is de gedragscode geactualiseerd. Mede op aanraden van de visitatiecommissie en DNB heeft het bestuur besloten tot de aanstelling van een (onafhankelijke) compliance officer in de persoon van de heer ing. H. Keulen (directeur J.P. van Eesteren B.V.)

De bestuursleden (en de ambtelijk secretaris) ondertekenen jaarlijks een verklaring waarin het desbetreffende bestuurslid verklaart alle voor hem relevante en voor hem geldende bepalingen uit de gedragscode voor de bestuursleden van Stichting Pensioenfonds TBI over het kalenderjaar juist te hebben nageleefd.

Toezichthouder

In 2012 heeft het dagelijks bestuur op reguliere basis contact gehad met de toezichthouder DNB. DNB heeft geen specifieke onderwerpen aan de orde gesteld en heeft in 2012 geen bezoek afgelegd.

Uitbesteding

De pensioenwet schrijft onder meer voor dat er tussen de werkgever en de pensioenuitvoerder een uitvoeringsovereenkomst moet zijn. Het fonds is in de eerste plaats de uitvoerder van de pensioenregeling. In de uitvoeringsovereenkomst tussen de werkgever en het fonds is onder andere de premie opgenomen die de werkgever betaalt.

Het fonds heeft vervolgens een deel van de werkzaamheden uitbesteed aan Nationale-Nederlanden. De afspraken tussen het fonds en Nationale-Nederlanden hieromtrent zijn eveneens vastgelegd in een uitvoeringsovereenkomst als bedoeld in de pensioenwet.

Communicatie

In 2012 heeft het bestuur van het pensioenfonds de website (www.tbi.nl/pensioenfonds) verder uitgebreid. Los van de pensioenreglementen en eventuele wijzigingen daarin, het jaarverslag en de notulen van de deelnemersvergaderingen zijn ook links naar websites met pensioeninformatiebrieven opgenomen. Het bestuur heeft ervoor gekozen de nieuwsbrief, die in 2011 twee maal verschenen is, te laten vervallen. Naar de mening van het bestuur is de behoefte aan een dergelijke nieuwsbrief beperkt gebleken. Bovendien is er veel pensioennieuws dat niet alleen voor Stichting Pensioenfonds TBI, maar ook voor andere fondsen van toepassing is. Dat nieuws is te vinden in de links naar de nieuwsbrieven die op de website te vinden zijn. Over nieuws dat specifiek voor Stichting Pensioenfonds TBI van toepassing is, zoals de toeslag per 1 januari 2012, worden de deelnemers en gepensioneerden per brief geïnformeerd.

Naast de communicatie via de website hebben alle deelnemers uiteraard een Uniform Pensioenoverzicht ontvangen in 2012. Tevens hebben de nieuwe deelnemers een startbrief ontvangen.

Klachten- en geschillenprocedure

Het fonds heeft een klachten- en geschillenregeling. Klachten kunnen worden ingediend bij de administrateur van het fonds (Nationale-Nederlanden) en geschillen kunnen worden ingediend bij het bestuur van het fonds.

Een onderscheid dient te worden gemaakt tussen klachten en geschillen. Klachten gaan over het gedrag van mensen (bestuur of uitvoering), die belast zijn met de uitvoering van de pensioenregeling. De wijze van bejegening geeft onvrede en daarover wordt geklaagd. Geschillen gaan over de interpretatie van regelingen en afspraken. Men is het niet eens met een besluit van het bestuur en wil dat een ander besluit genomen wordt. In het betreffende reglement is zowel een klachtenregeling als een geschillenregeling opgenomen.

Nationale-Nederlanden verzamelt de klachten in een klachtenregister en rapporteert hierover periodiek aan het bestuur.

Bestuursvergaderingen

In het kalenderjaar 2012 heeft het bestuur zes maal vergaderd: op respectievelijk 25 januari, 7 maart, 25 april, 6 juni, 16 oktober en 20 november. Op 5 september 2012 heeft een studiedag plaats gevonden. Tussentijds vond frequent overleg plaats tussen het dagelijks bestuur en de ambtelijk secretaris en de adviseur en uitvoerder. Het belangrijkste onderwerp was de implementatie van het nieuwe garantiecontract met Nationale-Nederlanden vanaf 1 januari 2012. Andere belangrijke onderwerpen in 2012 waren het toeslagbeleid, het premiebeleid, de financiële positie, de beleggingsresultaten en het actualiseren van de actuariële en bedrijfstechnische nota.

Aansluitend op de bestuursvergadering van 20 november vond te Rotterdam ten kantore van Croon Elektrotechniek B.V. de jaarlijkse deelnemersvergadering plaats voor deelnemers en pensioengerechtigden. In de vergadering zijn actuele pensioenzaken voorgelegd aan de deelnemers en pensioengerechtigden. Tevens zijn zij geïnformeerd over de financiële positie en het toeslagenbeleid van het pensioenfonds. Ook heeft Nationale-Nederlanden een toelichting verzorgd op de ontwikkelingen bij de pensioenuitvoerder.

Op 15 november 2012 vond te Rotterdam de deelnemersvergadering voor deelnemers aan de excedentregeling (individueel beschikbare premieregeling) plaats. Deze deelnemersvergadering wordt eveneens jaarlijks gehouden.

Financiële paragraaf

Samenvatting van de financiële positie van het fonds en ontwikkelingen gedurende het jaar

Het pensioenfonds heeft over boekjaar 2012 een resultaat behaald ad positief € 1.580. Als gevolg hiervan steeg het eigen vermogen in 2012 van € 12.109 (ultimo 2011) naar € 13.689 (ultimo 2012). De belangrijkste oorzaak van het positieve resultaat zijn de positieve beleggingsresultaten. Enerzijds hebben de beleggingen welke voor risico van het fonds worden aangehouden positief gerendeerd. Anderzijds waren de beleggingsresultaten in depot 1 (opbouw tot 2012) dermate positief dat niet alleen de ultimo 2011 nog aanwezige negatieve overrente is ingelopen, maar dat daarnaast een uitkering van overrente heeft plaatsgevonden.

Als gevolg van de gedaalde rente zijn de pensioenverplichtingen, evenals vorig jaar, toegenomen. Daarnaast wordt met ingang van 2012 gebruik gemaakt van de nieuw gepubliceerde generatietafels (2012-2062), welke eveneens een stijging van de verplichtingen tot gevolg had. Als gevolg van het gestegen eigen vermogen en rekening houdend met de gestegen pensioenverplichtingen is de dekkingsgraad (de verhouding tussen de aanwezige middelen en de verplichtingen) dan ook gestegen in 2012 van 107,5 procent naar 107,8 procent.

Op 1 februari 2011 is het gewijzigde besluit Financieel Toetsingskader Pensioenfondsen in werking getreden. Dat besluit bepaalt dat een volledig herverzekerd pensioenfonds het kredietrisico op de verzekeraar buiten beschouwing mag laten bij de berekening van het vereist eigen vermogen en de waardering van de vordering op de herverzekeraar op marktwaarde. Het bestuur is zich bewust van het kredietrisico, maar is van mening dat dit niet te kwantificeren is. Het bestuur heeft besloten het kredietrisico op nihil te waarderen. Het bestuur is van mening dat op deze wijze een zo transparant en realistisch mogelijk beeld van de financiële positie wordt geschetst. Bovendien wordt aangesloten bij de nieuwste inzichten.

Het pensioenvermogen (totaal van het eigen vermogen en de VPV) is in 2012 gestegen ten opzichte van vorig jaar. Dit wordt enerzijds veroorzaakt door de stijging van de verplichtingen (onder meer als gevolg van de gedaalde rente en de wijziging van de gehanteerde grondslagen) en anderzijds door de stijging van het eigen vermogen. Hierdoor is het pensioenvermogen per saldo toegenomen.

De ontwikkeling van het pensioenvermogen kan als volgt worden weergegeven:

(x € 1.000)	Pensioen- verplichtingen	Eigen vermogen	Pensioen- vermogen
Stand per 1 januari 2012	161.881	12.109	173.990
Pensioenopbouw / premiebijdragen	3.110	262	3.372
Toeslagen	785	-	785
Rentetoevoeging	2.480	1.865	4.345
Uitkeringen	(7.058)	-	(7.058)
Kosten	(141)	-	(141)
Waardeoverdrachten	154	-	154
Wijziging marktrente	13.036	-	13.036
Wijziging actuariële grondslagen	1.548	-	1.548
Overig	(456)	(547)	(1.003)
Stand per 31 december 2012	175.339	13.689	189.028

De hoogte van de VPV en de dekkingsgraad kan als volgt worden weergegeven:

<i>(x € 1.000)</i>	2012	2011
VPV	175.339	161.881
Dekkingsgraad in %	107,8	107,5

De belangrijkste oorzaken van de verandering in de dekkingsgraad zijn de daling van de rente, alsmede het hanteren van de nieuwe generatietafel (2012-2062) welke een stijging van de verplichtingen tot gevolg hebben. Daarnaast is het eigen vermogen gestegen (met name) als gevolg van de behaalde beleggingsresultaten.

Het saldo van baten en lasten over het huidige en voorgaande boekjaar kan als volgt worden geanalyseerd:

<i>(x € 1.000)</i>	2012	2011
Resultaat op premiebijdragen	262	(987)
Resultaat op beleggingen – eigen middelen	1.365	32
Deling overrente – algemene en vrije reserve GB-depots NN	500	45
Deling technisch resultaat	-	(588)
Resultaat op waardeoverdrachten	-	-
Resultaat op kosten	-	24
Resultaat op pensioenuitkeringen	-	-
Overige baten en lasten	(547)	142
Totaal saldo baten en lasten	1.580	(1.332)
Eigen vermogen ultimo boekjaar	13.689	12.109

De presentatie van de resultaatsanalyse is gewijzigd ten opzichte van vorig jaar. Met de gewijzigde indeling wordt een beter inzicht verkregen in de inkomstenstromen van het fonds ten opzichte van de aan de herverzekeraar verschuldigde premies. Daarnaast wordt tevens een betere aansluiting verkregen met de rapportagevereisten aan DNB.

Voor een nadere toelichting op de ontwikkeling van het resultaat ten opzichte van 2011 wordt verwezen naar de actuariële analyse (pagina 25).

Resultaatbronnen

De financieel belangrijkste resultaatbronnen die het fonds kent zijn: het resultaat op vrije reserve (inclusief beklemde reserve), interest, toeslagen en premies.

Het resultaat van het fonds over boekjaar 2012 bedraagt positief € 1.580 (2011: negatief € 1.332).

Reserves

Het fonds beschikt over reserves (eigen vermogen) ter grootte van € 13.689 (2011: € 12.109). Hierbij is steeds uitgegaan van een VPV die bepaald is op actuele waarde. Voor deze bepaling publiceert DNB maandelijks een rentetermijnstructuur met de actuele rentes, behorend bij de verschillende looptijden. Ultimo boekjaar is de gemiddeld gewogen discontovoet 2,17 procent bij een duration van 13,2 (2011 rentetermijnstructuur: 2,72 procent bij een duration van 13,3).

Beleggingsopbrengst tweede depot (vrije reserve)

De vrije middelen zijn ondergebracht in een tweede beleggingsdepot. De beleggingsopbrengst binnen dit depot bedraagt € 1.365 (2011: € 32).

Interest (overrentedeling en resultaat op algemene reserve)

De opbouw van de pensioenaanspraken vanaf boekjaar 2012 is in een nieuw opgericht beleggingsdepot bij Nationale-Nederlanden ondergebracht. De tot en met 2011 opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten blijven premievrij achter in het beleggingsdepot waarin deze waren ondergebracht. De werkwijze van beide beleggingsdepots is in beginsel hetzelfde. Wel is bij het nieuwe depot sprake van andere (prudentere) tarieven en worden de verplichtingen vastgesteld op basis van een rekenrente van 3 procent (in het oude depot wordt een rekenrente van 4 procent gehanteerd). Tevens is een andere beleggingsmix van toepassing.

De afgedragen premies worden in het toeslagdepot gestort. Het toeslagdepot bij Nationale-Nederlanden is belegd in een gesepareerd beleggingsdepot. Bij de vaststelling van de VPV en de actuariële premies wordt rekening gehouden met een minimumbeleggingsrendement van 3 procent per jaar. Het fonds heeft een garantiecontract met verzekeraar Nationale-Nederlanden. Dit heeft de volgende consequenties:

- **Negatieve overrente**
Wanneer het werkelijk behaalde beleggingsrendement lager is dan de in de VPV ingecalculerde opbrengst van 3 procent (4 procent voor wat betreft het depot inzake de opgebouwde rechten tot 2012) is er sprake van een negatieve overrente (voor zover dit volgens het verzekeringcontract in aanmerking wordt genomen bij de overrentebepaling). Het effect van het garantiecontract is dat dit niet direct ten laste van het resultaat wordt geboekt, maar als vordering op de herverzekeraar wordt geactiveerd (zie ook pagina 21).
- **Positieve overrente**
Wanneer het werkelijk behaalde beleggingsrendement hoger is dan de in de VPV ingecalculerde opbrengst van 3 procent (4 procent voor wat betreft het depot inzake de opgebouwde rechten tot 2012) is er sprake van een positieve overrente (voor zover dit volgens het verzekeringcontract in aanmerking wordt genomen bij de overrentebepaling). Deze positieve overrente dient in eerste instantie te worden gebruikt om eventuele negatieve overrente af te lossen. Een eventueel surplus staat door middel van de egalisatiereserve ter beschikking aan het bestuur voor aanwending binnen de regeling.

Voor wat betreft depot 1 (opbouw tot 2012) geldt dat ultimo 2010 en ultimo 2011, zoals opgenomen in de balans van de betreffende depotverslagen, sprake is van een geactiveerde negatieve overrente van € 724, respectievelijk € 2.563 (cumulatief € 3.287 negatief). In het verslagjaar is een positieve overrente gerealiseerd van € 5.214, waardoor de cumulatieve negatieve overrente ultimo 2011 is ingelopen en ultimo 2012 sprake is van een saldo positieve overrente ad € 1.928. In verband met het premievrij maken van het contract per 1 januari 2012 worden de verschuldigde kosten (administratiekosten, vermogensbeheerkosten e.d.) niet direct bij het fonds in rekening gebracht. Deze worden ten laste van de overrente gebracht, voordat uitkering aan het fonds plaatsvindt. Indien de overrente in enig jaar niet afdoende is om deze kosten te dekken, dan worden de kosten verantwoord als negatieve overrente en op de balans van het depot geactiveerd. In 2012 was sprake van een totaal aan verschuldigde kosten in depot 1 ad € 821. Indien met deze kosten rekening wordt gehouden was ultimo 2012 sprake van een positief saldo aan overrente ad € 1.107. Conform de bepalingen in de per 1 januari 2012 van kracht zijnde overeenkomst wordt jaarlijks 50% van dit saldo uitgekeerd. Het aandeel van het fonds in de behaalde overrente over 2012 in depot 1 bedraagt derhalve € 553.

In depot M&R (opbouw vanaf 2012) is in 2012 een positieve overrente behaald ad € 1. Evenals in depot 1 is bepaald dat jaarlijks 50 procent van dit saldo aan het fonds wordt uitgekeerd. Het aandeel van het fonds in de behaalde overrente over 2012 in depot 2 bedraagt derhalve € 1.

Op basis van bovenstaande is gedurende 2012 een bedrag aan overrente ontvangen ad € 554. Daarnaast is sprake van (onder meer) betaalde intrestlasten op de incassorekeningen in de gesepareerde beleggingsdepots. Het totaal van deze intrestlasten bedraagt € 50; deze intrestlasten zijn (conform voorgaande jaren) eveneens verantwoord als onderdeel van de deling in het intrestresultaat. Het totaal van de ontvangen overrente (onder aftrek van de betaalde intrest op de incassorekeningen) gedurende 2012 bedraagt € 500.

Toeslagen

Alle toeslagen zijn voorwaardelijk en afhankelijk van de financiële situatie van het fonds (zie hiervoor pagina 9). Het bestuur heeft besloten de volgende toeslagen per 1 januari 2012 toe te kennen:

- actieve deelnemers: 2,6 procent; de loonindex bedroeg 2,6 procent;
- gewezen deelnemers en pensioengerechtigden: 0,0 procent; de prijsontwikkeling bedroeg 2,6 procent.

In 2012 is besloten om aan de gewezen deelnemers en pensioengerechtigden per 1 januari 2013 een toeslag ad 1,0 procent te verlenen. De toeslagverlening voor de inactieven wordt normaliter gefinancierd uit overrente. In 2012 heeft een uitkering van overrente plaatsgevonden ad € 554; daarnaast bedraagt de stand van de egalisatiereserve ultimo 2012 positief € 553. Het bestuur is van mening dat deze middelen de ruimte bieden voor een (gedeeltelijke) toeslagverlening aan de inactieven per 1 januari 2013.

Het besluit inzake de toeslagverlening voor de actieve deelnemers per 1 januari 2013 wordt pas in 2013 genomen.

Premies

De collectief beschikbare bijdrage bedraagt in het verslagjaar 36,3 procent van de pensioengrondslagsom. De werknemersbijdragen zijn hier onderdeel van. Deze worden op het salaris ingehouden. De herverzekeraar ontvangt de totale bijdrage van de werkgever. In de premie zit € 2.889 aan CDC-premie en € 1.143 aan overige premies.

Overige resultaatbronnen

Kosten

Het uitgangspunt is dat alle kosten gedekt moeten worden door de premies. Dit houdt in dat er in principe geen resultaat op kosten kan zijn. In de uitkeringsfase komen de in de VPV gereserveerde excassokosten beschikbaar. Dit leidt tot een kleine winst op kosten die verrekend wordt met de totale kosten.

Sterfte en arbeidsongeschiktheid

Het fonds heeft een aanspraak op een gedeelte van een eventueel positief technisch resultaat van het garantiecontract van het depot M&R (opbouw vanaf 2012) bij Nationale-Nederlanden. Deze aanspraak wordt vastgesteld aan het einde van iedere vijfjarige contractperiode. Indien de som van de jaarlijkse technische resultaten positief is, komt hiervan 30 procent beschikbaar voor het fonds. Indien de bedoelde som negatief is, komt deze volledig voor rekening van Nationale-Nederlanden. In verband met het premievrij maken van het contract met betrekking tot depot 1 (opbouw tot 2012) is de deling in de technische resultaten in dit depot met ingang van 2012 komen te vervallen.

Het in het boekjaar in depot M&R (opbouw vanaf 2012) behaalde technische resultaat bedraagt negatief € 27; het gecumuleerde technische resultaat is per 31 december 2012 eveneens gelijk aan negatief € 27. Het aandeel van het pensioenfonds bedraagt 30 procent in het gecumuleerde positieve technisch resultaat. Aangezien het gecumuleerde resultaat negatief is, bedraagt het aandeel van het fonds hierin nihil.

Het aandeel van het fonds in het gecumuleerde technisch resultaat wordt ultimo boekjaar opgenomen als een latente (langlopende) vordering.

Mutaties

Bij bepaalde mutaties, zoals waardeoverdrachten, afkopen en/of uitkeringen, kunnen er verschillen ontstaan tussen de bedragen die in de VPV benodigd zijn of beschikbaar komen enerzijds en de werkelijke betalingen dan wel ontvangsten anderzijds. Deze verschillen zijn over het algemeen beperkt.

Beleggingenparagraaf

Algemeen

Het bestuur is zich bewust van het feit dat het jaarverslag geen inzicht geeft in de dekkingsgraad binnen het gesepareerd beleggingsdepot. In de balans wordt immers niet de werkelijke waarde van de beleggingen weergegeven, maar de vordering op de herverzekeraar. Voor de besluitvorming omtrent toeslagverlening aan de inactieve deelnemers is echter de situatie binnen het gesepareerd beleggingsdepot bepalend. Het bestuur draagt er zorg voor dat de deelnemers hiervan op de hoogte zijn.

De spreiding van de beleggingen per 31 december 2012 wordt onderstaand weergegeven, waarbij een splitsing is gemaakt naar de drie portefeuilles (depot opbouw tot 2012 (depot 1), depot opbouw vanaf 2012 (depot M&R) en vrij vermogen (depot 2)).

Depot 1 (opbouw tot 2012)

(x € 1.000)	Strategische allocatie (%)	Feitelijke allocatie	Feitelijke allocatie (%)	Benchmark
Vastrentende waarden	70,0%	96.994	65,0%	Barclays Capital Euro Aggregate Unhedged + Customized Benchmark for All Grade LD
Zakelijke waarden	30,0%	51.868	34,8%	MSCI (DM) World (Net) Index en MSCI (EM) Emerging Markets Free (Net) Index
Liquide middelen	0,0%	352	0,2%	
Annuïteitenlening	n.v.t.	3.963	n.v.t.	

De duration van het vastrentende deel van de portefeuille in het hoofddepot is sinds 2007 gematched met de verplichtingen. Dit resulteert in stabielere cashflows, waardoor schokken in de dekkingsgraad, veroorzaakt door veranderde kapitaalmarktrente, worden gedempt.

Depot M&R (opbouw vanaf 2012)

(x € 1.000)	Strategische allocatie (%)	Feitelijke allocatie	Feitelijke allocatie (%)	Benchmark
Matching portefeuille	85,0%	1.899	71,7%	Customized Benchmark For ING Duration Matching Basis Fonds
Return portefeuille	15,0%	341	12,9%	Balanced Return Fund + Composite reference
Liquide middelen	0,0%	408	15,4%	

Het hoge aandeel liquide middelen ultimo boekjaar betreft een momentopname. De betreffende middelen zijn begin 2012 aangewend voor het aankopen van beleggingen conform de afgesproken allocatie.

Depot 2 (vrije middelen)

(x € 1.000)	Strategische allocatie (%)	Feitelijke allocatie	Feitelijke allocatie (%)	Benchmark
Vastrentende waarden	70,0%	7.365	62,7%	Barclays Capital Euro Aggregate Unhedged + IOM EMBI Global Diversified (Hedged to Euro) + 70% BC US HY, 30% BC PAN-European HY, 2% ISS CAP EX FIN SUBORD
Zakelijke waarden	30,0%	4.386	37,3%	MSCI (DM) World (Net) Index en MSCI (EM) Emerging Markets Free (Net) Index
Liquide middelen	0,0%	5	0,0%	

Beleggingsmix

Voor de bij Nationale-Nederlanden verzekerde en door hen gegarandeerde pensioenverplichtingen worden twee gesepareerde beleggingsdepots aangehouden, te weten één voor de middelen tot 2012 (depot 1) en één voor de opbouw vanaf 2012 (depot M&R).

Voor beide gesepareerde beleggingsdepots is ING IM als vermogensbeheerder aangewezen. De wijze van beleggen is vastgelegd in het beleggingsplan. Binnen het beleggingsplan heeft de vermogensbeheerder ruimte om invulling te geven aan de uitvoering van het vermogensbeheer. De beleggingsmix van depot 1 is vastgesteld op 30 procent zakelijke waarden en 70 procent vastrentende waarden, beide met een bandbreedte van 5 procent aan beide zijden van de strategische allocatie. Liquide middelen maken geen onderdeel van de strategische beleggingsmix uit en kunnen om praktische of tactische redenen voor 5 procent positief of negatief worden aangehouden. De duration van de vastrentende waarden is gelijk aan de duration van de verplichtingen.

In de strategische beleggingsmix van het depot M&R wordt het renterisico volledig afgedekt en wordt 15 procent van het vermogen belegd als zogenaamde "return"-portefeuille. Deze bevat aandelen, grondstoffen en meer risicovolle obligaties.

De vrije reserves zijn met ingang van mei 2010 ondergebracht in een apart depot. De beleggingsmix in dit depot bestaat voor 30 procent uit vastrentende waarden en voor 70 procent uit aandelen. Binnen de vastrentende waarden is geen sprake van durationverlenging. Zowel binnen de aandelen- als vastrentende portefeuille heeft in 2012 een verschuiving plaatsgevonden richting opkomende markten en binnen vastrentende waarden ook richting high yield. Het bestuur verwacht met deze verschuiving een hoger rendement te behalen bij een zeer beperkt toegenomen risico.

Rendement

Het rendement op de beleggingsportefeuille is als volgt:

	2012			2011	
	depot 1	M&R	depot 2 (vrij)	depot 1	depot 2 (vrij)
Vastrentende waarden	14,5%	0,1%	11,7%	13,4%	3,3%
Aandelen	15,9%	2,0%	16,3%	-5,5%	-5,3%
Totaal rendement	14,9%	0,9%	12,8%	7,6%	0,6%
Benchmark	14,9%	0,4%	12,7%	8,1%	1,4%

Het totaal over het boekjaar behaalde rendement (over alle drie depots gecombineerd) bedraagt 14,7 procent (gewogen gemiddelde). Het rendement volgens de benchmark voor beide depots samen bedraagt 14,6 procent.

Zoals uit bovenstaande tabel blijkt, wordt het goede rendement in 2012 veroorzaakt door zowel de aandelen als de vastrentende waarden. Binnen de vastrentende waarden waren high yield en obligaties uit opkomende landen de bronnen van rendement. In depot 1 is door de durationverlenging geprofiteerd van de daling van de rente. In het depot met het vrije vermogen vindt geen durationverlenging plaats, omdat het bestuur – op lange termijn – eerder een stijging dan een daling van de rente verwacht. Doordat in 2012 toch een daling van de rente heeft plaatsgevonden, heeft het vrije vermogensdepot een lager rendement op vastrentende waarden behaald dan depot 1. De verschuiving richting aandelen opkomende markten, high yield en vastrentende waarden in opkomende markten, die medio 2012 heeft plaatsgevonden, heeft positief bijgedragen aan het rendement.

In het nieuwe gesepareerde beleggingsdepot voor de middelen vanaf 2012 zijn de eerste premiebetalingen in juli ontvangen en belegd. De performancemeting voor dit depot is in augustus gestart. Dit depot heeft de goede beleggingsmaanden vóór augustus dus niet meegemaakt. Als gevolg daarvan en als gevolg van de defensieve en anders ingerichte beleggingsmix is er sprake van een substantieel lager rendement voor dit depot. De belangrijkste doelstelling van het depot is het volgen van de verplichtingen en het behalen van overrendement met een beperkt deel (15 procent) van de portefeuille. Deze doelstelling is gehaald.

Voor zowel depot 1 als 2 was de performance op totaalniveau in lijn met de benchmark. Voor aandelen werd een outperformance gehaald. De underperformance op vastrentende waarden in depot 1 is het gevolg van durationverlenging. Voor de middelen vanaf 2012 was het rendement hoger dan de benchmark.

Overrente

De overrente wordt verwerkt via de zogenaamde 'egalisereserve'. De egalisereserve is een reserve om tot een gelijkmatige verdeling te komen van kosten en lasten. De verzekeraar gebruikt deze reserve om de behaalde overrente gedurende de contractperiode apart te zetten. Indien op enig moment een negatieve overrente wordt behaald, dient deze eerst ingehaald te worden, voordat een eventuele positieve overrente uitgekeerd kan worden.

De egalisereserve geeft een positieve overrente aan en is ultimo 2012 gelijk aan positief € 554 (2011: negatief € 3.287).

Beheerkosten beleggingen

Nationale-Nederlanden berekent de beheerkosten van de beleggingen op jaarbasis en verreken deze in de rekening-courantverhouding. De beheerkosten over 2012 bedragen € 254 (2011: € 282).

Uitvoeringskosten

De Pensioenfederatie heeft in november 2011 het rapport 'Aanbevelingen Uitvoeringskosten' gepubliceerd teneinde pensioenfonds een leidraad te geven om een hogere transparantie te verschaffen omtrent de beleggingen en de kosten die daarmee zijn gemoeid. Het betreft met name het inzicht in kosten vermogensbeheer, welke nu (gedeeltelijk) worden verrekend binnen de fondsen waarin wordt belegd. Bij de Aanbevelingen geldt 'comply or explain', waarbij de Pensioenfederatie de voortgang gaat monitoren.

In aanvulling hierop heeft de Pensioenfederatie in maart 2012 een nadere uitwerking gepresenteerd van de Aanbevelingen. Hierin worden concrete handvatten aangereikt om te komen tot een consistente berekening van de totale kosten van vermogensbeheer. De uitwerking bevat definities van wat onder kosten moet worden verstaan.

De aanbevelingen zijn als volgt:

- Rapporteer de kosten van pensioenbeheer in euro per deelnemer. Het aantal deelnemers is de som van het aantal actieve deelnemers en gepensioneerden. Daarnaast kan het fonds er tevens voor kiezen om aanvullend de kosten als percentage van de premie te rapporteren;
- Rapporteer de kosten van het vermogensbeheer in procenten van het gemiddeld belegd vermogen. Bekijk deze kosten ook in relatie tot:

- de gekozen beleggingsmix en de bijbehorende benchmarkkosten;
- het rendement over een langere termijn;
- Rapporteer separaat (eventueel geschatte) transactiekosten in procenten van het gemiddeld belegd vermogen.

De Pensioenfederatie heeft een implementatietraject voor ogen. Onderstaande tabel geeft de doelstelling van de Pensioenfederatie weer. Het percentage geeft op sectorniveau aan, over welk deel van het vermogen transparantie bereikt is; 100 procent betekent het totale vermogen van alle Nederlandse pensioenfondsden bij elkaar; 50 procent betreft de helft van dit vermogen.

Doelstelling transparantie per onderdeel, als percentage van het totaalvermogen van de Nederlandse pensioenfondsden:

	boekjaar 2011	boekjaar 2012	boekjaar 2013	boekjaar 2014
Pensioenbeheer	80%	90%	95%	100%
Vermogensbeheer	65%	80%	90%	100%
Transactiekosten	25%	50%	nader te bepalen	nader te bepalen

Voor Stichting Pensioenfonds TBI zijn de volgende gegevens bekend:

- De pensioenuitvoeringskosten (inclusief de aan de herverzekeraar betaalde kosten) bedragen € 293 (2011: € 497); het aantal actieve en gepensioneerde deelnemers bedraagt 523 respectievelijk 436 (2011: 556 respectievelijk 416). De kosten pensioenbeheer bedroegen per deelnemer derhalve € 305 (2011: € 511) (bedragen in hele euro). De daling van de kosten per deelnemer wordt veroorzaakt doordat de uit hoofde van de overeenkomst met Nationale-Nederlanden inzake de opgebouwde aanspraken tot 1 januari 2012 verschuldigde kosten niet in rekening bij het fonds worden gebracht, maar worden verrekend met de behaalde overrente.
- De betaalde beheerkosten bedragen € 254 (2011: € 282); het gemiddeld belegd vermogen over boekjaar 2012 bedraagt € 156.669 (2011: € 144.078). De beheerkosten als percentage van het gemiddeld belegd vermogen bedragen derhalve 0,2% (2011: 0,2%).
- De betaalde transactiekosten bedragen € 202 (2011: niet bekend); het gemiddeld belegd vermogen over boekjaar 2012 bedraagt € 156.669 (2011: € 144.078). De transactiekosten als percentage van het gemiddeld belegd vermogen bedragen derhalve 0,1% (2011: niet bekend).

Vooruitblik 2013

Het jaar 2012 is een goed beleggingsjaar geweest. De vooruitzichten voor 2013 zijn enigszins gematigder. Net als in 2012 blijft ook voor 2013 de verwachting goed voor aandelen, high yield en obligaties van opkomende landen. Ten aanzien van de rente verwacht het bestuur dat die niet substantieel op zal lopen.

Het bestuur heeft voor het vrije vermogensdepot keuzevrijheid in de beleggingsmix. Deze beleggingsmix is thans in lijn met bovenstaande verwachtingen. Het bestuur zal de beleggingsmix ook gedurende 2013 blijven evalueren en, indien opportuun, aanpassen.

Aanpassingen in de beleggingsmixen van de gesepareerde depots behoeven de instemming van Nationale-Nederlanden en kunnen een aanpassing van de garantielasten met zich meebrengen. Het bestuur is thans niet voornemens deze beleggingsmixen te wijzigen. Ook zonder de beleggingsmix te wijzigen, heeft de vermogensbeheerder de mogelijkheid om tactisch beleid te voeren, waardoor toch geprofiteerd kan worden van goede verwachtingen voor bepaalde beleggingscategorieën, zij het in beperkte(re) mate. De (gedeeltelijke) durationverlenging wordt ook in 2013 gehandhaafd om schokken in de dekkingsgraad te dempen.

Ten aanzien van de ontwikkeling van de voorzieningen kan opgemerkt worden dat, net als in voorgaande jaren, ook voor de toekomst hierin een licht stijgende lijn wordt verwacht.

Pensioenparagraaf

Kredietrisico herverzekeraar

Op 1 februari 2011 is het gewijzigde besluit Financieel Toetsingskader Pensioenfonds in werking getreden. Hierin staat dat een volledig herverzekerd pensioenfonds het kredietrisico op de verzekeraar buiten beschouwing mag laten bij de berekening van het vereist eigen vermogen en de waardering van de vordering op de herverzekeraar op marktwaarde. Het bestuur is zich bewust van het kredietrisico, maar is van mening dat dit niet te kwantificeren is. Het bestuur heeft besloten het kredietrisico op nihil te waarderen. Het bestuur is van mening dat op deze wijze een zo transparant en realistisch mogelijk beeld van de financiële positie wordt geschetst. Bovendien wordt aangesloten bij de nieuwste inzichten.

Wel is sprake van een minimaal vereist eigen vermogen welke (afgerond) 100,1 procent bedraagt (te weten € 97). Het aanwezige eigen vermogen bedraagt ultimo boekjaar € 13.689, waarmee aan dit vereiste wordt voldaan.

Premie

Met inachtneming van hetgeen tussen partijen is overeengekomen met betrekking tot de inhoud van de pensioenregelingen, bepaalt het bestuur van het fonds de hoogte van de minimaal te betalen pensioenpremie. De totale pensioenpremie wordt uitgedrukt in een percentage van de pensioengrondslagsom van alle deelnemers.

De pensioenpremie wordt door het bestuur van het fonds in principe vastgesteld voor de duur van de contractperiode. Het bestuur van het fonds informeert partijen over de hoogte van de totale pensioenpremie. Daarbij zal het bestuur uitleg verstrekken over de wijze waarop en de uitgangspunten op basis waarvan de totale pensioenpremie is vastgesteld.

Zie premiebeleid (pagina 10) voor een beschrijving van de samenstelling van de premie en de wijze van aanwending.

Toeslagbeleid

Het bestuur van het fonds heeft de ambitie om jaarlijks de pensioenrechten en pensioenaanspraken aan te passen. De toeslag in een jaar is voorwaardelijk en is afhankelijk van de hoogte van de beschikbare premie en de overrente. De toeslagverlening over het opgebouwde deel van de pensioenaanspraken van actieve deelnemers wordt afgeleid van de ontwikkeling van de loonindex van TBI Holdings B.V. De toeslagverlening over de ingegane pensioenen en de nog niet ingegane pensioenen van gewezen deelnemers wordt afgeleid van de stijging van de consumentenprijsindex (cpi), zoals vastgesteld per oktober door het CBS. Zie 'toeslagbeleid' (pagina 9) voor een uitgebreidere beschrijving van het toeslagbeleid.

Per 1 januari 2012 is een toeslag van 2,6 procent toegekend aan actieve deelnemers. Deze is gelijk aan de loonstijging van TBI Holdings B.V. per 1 januari 2012. Aan de inactieve deelnemers is geen toeslag toegekend per 1 januari 2012. De toeslagverlening voor de inactieven werd tijdens de vorige contractperiode primair gefinancierd uit overrente. In november 2011, toen het besluit om geen toeslag te verlenen werd genomen, bedroeg de egaliseringsreserve naar schatting € 6.900 negatief¹. Er is dan ook geen overrente uitgekeerd in 2011. Dit gebeurt pas wanneer de egaliseringsreserve weer positief is. Gezien de negatieve egaliseringsreserve, de financiële positie van het pensioenfonds, de turbulente financiële markten en het betrekken van prudentie heeft het bestuur besloten dat er geen ruimte was om een toeslag te verlenen op de pensioenen van de inactieve deelnemers.

¹ Daarna heeft nog een positieve ontwikkeling plaatsgevonden, waardoor de egaliseringsreserve is geëindigd op € 3.287 negatief per ultimo 2011.

In 2012 is besloten om aan de gewezen deelnemers en pensioengerechtigden per 1 januari 2013 een toeslag van 1 procent te verlenen. De toeslagverlening voor de inactieven wordt in beginsel gefinancierd uit overrente uit hoofde van het huidige en vorige garantiecontract. Er was echter na verrekening met kosten naar verwachting geen overrente beschikbaar ultimo 2012². In dat geval kan het rendement op de algemene reserve worden gebruikt. Daarnaast bestaat nog de mogelijkheid om, indien het rendement op de algemene reserve ook niet toereikend is, onder voorwaarden ook de algemene reserve te gebruiken als financieringsbron. Het bestuur heeft ervoor gekozen gedeeltelijk van deze mogelijkheid gebruik te maken. De toeslag van 1 procent is gefinancierd uit het rendement op de algemene reserve en voor een deel uit de algemene reserve zelf. Gezien de hoogte van de algemene reserve, de huidige economische omstandigheden en maatschappelijke ontwikkelingen acht het bestuur een hogere toeslag niet verantwoord. De prijsindexatie steeg in de referentieperiode met 2,9 procent. Dat er ondanks de economische omstandigheden een toeslag is verleend, neemt niet weg dat de pensioenen van de inactieven achterblijven bij de prijsindexatie. Het bestuur zal in 2013 door middel van een continuïteitsanalyse nader onderzoeken of de huidige ambitie, te weten het verlenen van de volledige prijsindexatie, voor de lange termijn haalbaar is.

Het besluit inzake de toeslagverlening voor de actieve deelnemers per 1 januari 2013 wordt pas in 2013 genomen.

Pensioenregelingen

De pensioenregelingen zijn in 2012 niet gewijzigd. Ook in 2013 worden geen wijzigingen in de regelingen verwacht. Als gevolg van de Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd zal met ingang van 1 januari 2014 de excedent beschikbare premieregeling voor deelnemers met een salaris boven het maximumsalaris van het Bedrijfstakpensioenfonds voor de Bouwnijverheid of het Bedrijfstakpensioenfonds voor de Metalektro niet meer voldoen aan de fiscale grenzen en dus aangepast moeten worden. Als gevolg van het regeerakkoord / sociaal akkoord, dat nog nadere concretisering behoeft, zullen naar verwachting met ingang van 1 januari 2015 alle pensioenregelingen aanpassingen behoeven (zie verder Toekomstparagraaf op pagina 26).

² Als gevolg van ontwikkelingen na het genomen besluit is inmiddels overigens gebleken dat er wel overrente beschikbaar is gekomen, te weten € 553.

Actuariële paragraaf

Actuariële analyse

Het resultaat van het fonds over 2012 bedraagt positief € 1.580 (2011: negatief € 1.332). Om inzicht te verkrijgen in de totstandkoming van dit resultaat hebben wij onderstaand het resultaat naar de verschillende onderdelen verdeeld:

(x € 1.000)

Onderdelen	2012	2011
Resultaat op premiebijdragen	262	346
Resultaat op toeslagen	-	(1.333)
Resultaat op beleggingen – eigen middelen	1.365	32
Deling overrente – algemene en vrije reserve GB-depots NN	500	45
Deling technisch resultaat	-	(588)
Resultaat op waardeoverdrachten	-	-
Resultaat op kosten	-	24
Resultaat op pensioenuitkeringen	-	-
Overige baten en lasten	(547)	142
Totaal saldo baten en lasten	1.580	(1.332)

In het resultaat op premie is onder meer opgenomen de indexatiekoopsom voor actieve deelnemers. Deze koopsommen worden, voor zover mogelijk, gefinancierd uit het overschot van de ontvangen CDC-premies. Indien dit overschot niet toereikend is, wordt het restant gefinancierd uit de beschikbare overrente. De daling van het resultaat op premiebijdragen wordt met name veroorzaakt door een hogere toeslag in 2012 (ad 2,6 procent) dan in 2011 (1,6 procent).

Het resultaat op toeslagen betreft de betaalde indexatiekoopsommen met betrekking tot de gewezen en gepensioneerde deelnemers.

De overige baten en lasten hebben betrekking op de mutatie in de garantiereserve.

Oordeel van de externe actuaris over de financiële positie

De financiële positie van het pensioenfonds is naar de mening van de actuaris voldoende; voor het fonds is geen sprake van dekkingstekort of reservetekort. Bij handhaving van het tot dusverre gevoerde beleid zal het pensioenfonds waarschijnlijk – uitgaande van de door de actuaris op het beoordelingsmoment relevant en realistisch geachte veronderstellingen – kunnen voldoen aan de verplichtingen, aangegaan tot balansdatum. Daarbij in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de beoogde toeslagen beperkt zijn.

Risicoparagraaf

In de paragraaf 'Risicobeheer' (pagina 48 en verder) wordt nader ingegaan op de risico's die het fonds al dan niet loopt. In 2010 heeft een uitgebreide risicoanalyse plaatsgevonden. Deze is gebaseerd op het FIRM-model van DNB. Naast de financiële risico's is ook expliciet aandacht besteed aan de niet-financiële risico's en de beheersing daarvan. De analyse heeft geresulteerd in een intern risicomodel. Dit model zal in 2013 geactualiseerd worden.

Toekomstparagraaf

Het huidige garantiecontract kent een looptijd tot en met 2016. Het voortbestaan van het pensioenfonds met de huidige pensioenregelingen is in beginsel dan ook tot en met 2016 gewaarborgd. Echter, op grond van wijzigingen in de wetgeving zijn de komende jaren de nodige veranderingen te verwachten.

Met ingang van 1 januari 2014 treedt de Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd in werking. Als gevolg van deze wet wordt het fiscaal maximale opbouwpercentage voor middelloonregelingen verlaagd van 2,25 procent op leeftijd 65 tot 2,15 procent op leeftijd 67, hetgeen overeenkomt met 1,84 procent op leeftijd 65. De CDC-regeling kent een opbouw van 1,75 procent van de pensioengrondslag en blijft dus binnen de kaders van de nieuwe wetgeving. Dit geldt ook voor de andere pensioenregelingen die het pensioenfonds uitvoert, met uitzondering van de excedent beschikbare premiereregeling³. Ook voor beschikbare premiereregelingen wordt de maximale opbouw verlaagd. De excedent beschikbare premiereregeling voldoet niet aan de nieuwe fiscale kaders. In 2013 zal het traject van het wijzigen van deze pensioenregeling centraal staan.

Het regeerakkoord van 29 oktober 2012 en het sociaal akkoord van 11 april 2013 bevatten een aantal ingrijpende wijzigingen ten aanzien van (aanvullende) pensioenen. Naar het zich nu laat aanzien zal het regeerakkoord met ingang van 1 januari 2015, mogelijk in aangepaste vorm, worden omgezet in wetgeving. Het is thans nog niet bekend of de pensioenhoofdlijnen van het regeerakkoord stand zullen houden en hoe deze verder ingevuld zullen worden. Momenteel is er nog relatief weinig aandacht voor geweest. Het bestuur zal in 2013 de ontwikkelingen nauwgezet volgen. Zolang er nog geen helderheid is over de invulling van het regeerakkoord / sociaal akkoord, zal de voorbereiding van technische aanpassingen in de regelingen vooralsnog worden opgeschort. De inhoud van het regeerakkoord / sociaal akkoord is zeer bepalend voor het te volgen stappenplan.

Andere belangrijke onderwerpen voor 2013 zijn de opvolging van de resultaten van het onderzoek van de visitatiecommissie en het actualiseren van het risicomanagement.

Rotterdam, 5 juni 2013
Bestuur Stichting Pensioenfonds TBI

W. Poldervaart MIM (voorzitter)
mr. H.G.C. Schouten (secretaris)
R. van Breemen
A. de Hoog
R. Lems
ing. F.W. van Meerkerk

³ Ook de excedentregeling Metaal & Techniek blijft niet binnen de nieuwe wettelijke kaders vanaf 2014. Deze pensioenregeling is gelijk aan de (excedent)pensioenregeling van Pensioenfonds Metaal & Techniek. De wijzigingen die Pensioenfonds Metaal & Techniek door zal voeren, zullen 1-op-1 door het fonds overgenomen worden.

Verslag van het verantwoordingsorgaan

Algemeen

Het verantwoordingsorgaan is op 1 januari 2008 ingesteld. Het bestuur van Stichting Pensioenfonds TBI (het fonds) heeft op 16 maart 2009 op basis van de Principes voor Goed Pensioenfondsbestuur een reglement verantwoordingsorgaan vastgesteld.

In dit reglement zijn onder meer de frequentie van het overleg met het bestuur, de te behandelen onderwerpen met betrekking tot het bestuursbeleid en de wijze van verantwoording door het bestuur vastgelegd.

Bevindingen

Op 29 mei 2013 heeft het verantwoordingsorgaan overleg gevoerd met het bestuur en zijn ambtelijk secretaris over het gevoerde beleid en de beleidsvoornemens voor de toekomst.

Het verantwoordingsorgaan heeft in het kader van zijn taakuitoefening kennis genomen van het winstdeling jaarwerk 2012 van Nationale-Nederlanden, het concept jaarverslag 2012, de concept jaarrekening 2012 en een aantal andere relevante documenten, waaronder de vastgestelde notulen van het verslagjaar.

In het verslagjaar 2012 heeft het verantwoordingsorgaan geen overleg gehad met de accountant en/of andere externe deskundigen.

Naar de mening van het verantwoordingsorgaan heeft het bestuur in 2012, zowel bij het uitvoeren als het vaststellen van het beleid, op een evenwichtige wijze de belangen van alle belanghebbenden behartigd. Ook zijn in 2012 de Principes voor Goed Pensioenfondsbestuur op een adequate wijze verder ingevoerd c.q. uitgevoerd. Verder heeft het bestuur van het fonds in 2012 ter zake van de toekenning van toeslagen een evenwichtig en prudent beleid gevoerd ten opzichte van alle belanghebbenden, rekening houdend ook met de gewijzigde (markt)omstandigheden.

De communicatie en de uitwisseling van gegevens tussen het bestuur en het verantwoordingsorgaan zijn ook in 2012 goed verlopen. De openheid in communicatie vanuit het bestuur wordt door het verantwoordingsorgaan bijzonder op prijs gesteld. Het verantwoordingsorgaan kan zich vinden in het door het bestuur gevoerde beleid in het afgelopen jaar.

Conclusie

Het verantwoordingsorgaan concludeert, op basis van de ter beschikking gestelde documenten en mondelinge toelichtingen, dat het bestuur op adequate wijze uitvoering heeft gegeven aan haar beleidsvoornemens en dat de beleidskeuzes voor de toekomst op adequate wijze aan het verantwoordingsorgaan zijn gecommuniceerd.

Rotterdam, 29 mei 2013

Namens het verantwoordingsorgaan
Stichting Pensioenfonds TBI

Ir. G.J. Woudenberg

Reactie van het bestuur

Het bestuur van het fonds heeft kennis genomen van het verslag van het verantwoordingsorgaan. Het bestuur voelt zich door het oordeel van het verantwoordingsorgaan gesteund in haar beleid.

Rotterdam, 5 juni 2013

Namens het bestuur
Stichting Pensioenfonds TBI

W. Poldervaart MIM
voorzitter

mr. H.G.C. Schouten
secretaris

Jaarrekening

Balans per 31 december 2012

na voorgestelde bestemming saldo baten en lasten

(x € 1.000)

ACTIVA

		2012		2011	
Toelichting		€	€	€	€
Beleggingen voor risico pensioenfonds					
Aandelen	6	4.386		3.544	
Vastrentende waarden	6	7.365		7.449	
Liquide middelen	6	5		11	
			11.756		11.004
Beleggingen voor risico deelnemers					
Vastgoed	7	80		66	
Aandelen	7	1.271		1.034	
Vastrentende waarden	7	8.467		7.091	
Liquide middelen	7	134		65	
			9.952		8.256
Herverzekeringsdeel technische voorzieningen					
Garantiecontracten	8		175.339		161.881
Vorderingen en overlopende activa					
Langlopende vorderingen	9	805		1.342	
Vorderingen uit herverzekering	10	975		118	
Overige vorderingen	11	285		204	
			2.065		1.664
			199.112		182.805

PASSIVA

		<u>2012</u>		<u>2011</u>	
Toelichting		€	€	€	€
Reserves					
Algemene reserve	12	12.884		10.767	
Beklemde reserve technisch resultaat	12	-		-	
Beklemde garantiereserve	12	805		1.342	
			13.689		12.109
Technische voorzieningen					
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds	13	175.339		161.881	
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers	14	9.952		8.256	
			185.291		170.137
Kortlopende schulden					
Overige schulden en overlopende passiva	15		132		559
			199.112	182.805	
Dekkingsgraad (in %)			107,8		107,5

Staat van baten en lasten over 2012

(x € 1.000)

Toelichting	2012		2011	
	€	€	€	€
BATEN				
Premiebijdragen (van werkgevers en werknemers)	19	5.358		6.006
Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds	20	1.365		32
Beleggingsresultaten voor risico deelnemers	21	1.101		(170)
Baten uit herverzekering	22	7.558		5.527
Overige baten	23	-		142
Totaal baten		15.382		11.537
LASTEN				
Mutatie VPV voor risico pensioenfonds				
- Pensioenopbouw	24	3.110	2.862	
- Toeslagverlening	25	785	1.992	
- Rentetoevoeging	26	2.480	1.877	
- Onttrekking pensioenuitkeringen	27	(7.058)	(6.353)	
- Onttrekking pensioenuitvoeringskosten	28	(141)	(127)	
- Wijziging marktrente	29	13.036	18.078	
- Wijziging actuariële grondslagen	30	1.548	-	
- Wijziging door overdracht van rechten	31	154	(131)	
- Overige mutaties	32	(456)	(1.079)	
		13.458		17.119
Mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen	33	(13.458)		(17.119)
Mutatie VPV voor risico deelnemers	34	1.696		541
Kosten pensioenopbouw	35	3.608		4.991
Pensioenuitkeringen	36	7.789		7.078
Pensioenuitvoeringskosten	37	172		259
Saldo overdracht van rechten	38	-		-
Overige lasten	39	537		-
Totaal lasten		13.802		12.869
Resultaat		1.580		(1.332)

Bestemming van het saldo van baten en lasten

(x € 1.000)

	<u>2012</u>	<u>2011</u>
	€	€
Algemene reserve	2.117	(886)
Beklemde reserve technisch resultaat	-	(588)
Beklemde reserve uitkering garantie	(537)	142
	<u>1.580</u>	<u>(1.332)</u>

Algemene toelichting

1 Inleiding

Het doel van Stichting Pensioenfonds TBI, statutair gevestigd te Rotterdam aan het adres Wilhelminaplein 37, is het nu en in de toekomst verstrekken van uitkeringen aan gepensioneerden en nabestaanden ter zake van ouderdom en overlijden. Het fonds geeft invulling aan de uitvoering van de pensioenregeling voor de bij TBI Holdings B.V. aangesloten ondernemingen waarvan werknemers als deelnemer zijn opgenomen in de pensioenregelingen van het fonds. Voor een specificatie van deze ondernemingen verwijzen wij u naar de bijlage.

2 Korte beschrijving van de pensioenregeling

De Pensioenregeling 2007 kan worden gekenmerkt als een collectief toegezegde bijdrageregeling (CDC) op basis van middelloon. Uit de vaste bijdrage van 36,3 procent van de pensioengrondslagsom wordt een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling gefinancierd met een pensioenleeftijd van 65 jaar. Jaarlijks wordt een aanspraak op ouderdomspensioen opgebouwd van 1,75 procent van de in dat jaar geldende pensioengrondslag. De pensioengrondslagsom is gelijk aan het jaarsalaris onder aftrek van een franchise. Het jaarsalaris is gelijk aan 12 maal het vaste maandsalaris, vermeerderd met de vakantietoelage (voor zover deze niet reeds is inbegrepen in het vaste maandsalaris) en eventuele contractueel vastgelegde vaste winstuitkeringen of gratificaties (gemaximeerd op twee maandsalarissen). De franchise wordt jaarlijks vastgesteld. Tevens bestaat er recht op (tijdelijk) partner- en wezenpensioen.

Deelname aan de regeling is mogelijk vanaf de leeftijd van 21 jaar. Jaarlijks beslist het bestuur van het fonds de mate waarin de opgebouwde pensioenen worden verhoogd.

Overeenkomstig artikel 10 van de pensioenwet kwalificeert de pensioenregeling als een uitkeringsovereenkomst.

In onderstaande tabel is de Pensioenregeling 2007 samengevat:

Collectief toegezegde bijdrageregeling op basis van voorwaardelijk geïndexeerd middelloon	
Collectief toegezegde bijdrage	36,3 procent van de pensioengrondslagsom
Pensioenleeftijd	65 jaar
Pensioengevend jaarsalaris	Twaalf maal het vaste maandsalaris, vermeerderd met vakantietoelage (voor zover deze niet reeds is inbegrepen in het vaste maandsalaris) (plus tot maximaal 2 maandsalarissen aan contractueel vastgelegde vaste winstuitkering of gratificatie)
Franchise	5/4 maal het tweevoud van gehuwden-AOW met echtgenoot 65+, echter: - indien deelnemer in Bpf: het maximumsalaris van het betreffende Bpf - indien deelnemer reeds deelneemt in door werkgever getroffen pensioenregeling: maximumsalaris van die pensioenregeling
Pensioengrondslag	Pensioengevend jaarsalaris minus franchise
Ouderdomspensioen	1,75 procent van de pensioengrondslag per dienstjaar (naar rato indien parttimer) met jaarlijkse voorwaardelijke toeslagen volgens de loonontwikkeling bij TBI Holdings B.V.
Partnerpensioen (PP)	70 procent van het Ouderdomspensioen
Tijdelijk PP	10 procent van het Ouderdomspensioen
Wezenpensioen (WzP)	14 procent van het Ouderdomspensioen (verdubbeling bij volle wees)
Tijdelijk WzP	2 procent van het Ouderdomspensioen (verdubbeling bij volle wees)
Toeslagverlening	Voorwaardelijk, afhankelijk van de beschikbare middelen, ambitie van loonindexatie voor actieven en prijsindexatie voor inactieven
Flexibilisering	Uitruil, Hoog-laag, Vervroeging, Uitstel
Arbeidsongeschiktheid	Bij arbeidsongeschiktheid groter dan 65 procent wordt de pensioenopbouw premievrij voortgezet

Naast bovengenoemde voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling, voert het fonds tevens een individueel beschikbare premieregeling uit voor de deelnemers met een salaris boven een maximumsalaris. Deze excedent-pensioenregeling kwalificeert als een premieovereenkomst.

Het fonds voert eveneens de (netto) prepensioenregelingen uit voor een gesloten groep deelnemers. De prepensioenregelingen kwalificeren als uitkeringsovereenkomsten.

De excedentregeling Metaal en Techniek wordt door het fonds uitgevoerd voor een groep deelnemers. Het fonds betaalt hiervoor een doorsneepremie aan Nationale-Nederlanden. Deze regeling kwalificeert als een uitkeringsovereenkomst.

Compensatieregeling vroegpensioen UTA: individueel beschikbare premieregeling voor UTA-medewerkers die op grond van de CAO voor de Bouwnijverheid voor de jaren 2006 tot en met 2009 gecompenseerd moeten worden voor het vervallen van de vroegpensioenregeling, voor zover deze niet reeds door een verhoging van het opbouwpercentage van het ouderdomspensioen wordt gecompenseerd. Het betreft uitsluitend compensatie van het werkgeversdeel. Deze compensatieregeling kwalificeert als een premieovereenkomst.

Tot slot wordt de beschikbare premieregeling variabele bonussen uitgevoerd voor een gesloten groep deelnemers. Het betreft een individueel beschikbare premieregeling voor werknemers die op grond van hun arbeidsovereenkomst recht hadden op een overbruggingsuitkering. Deze regeling kwalificeert als een premieovereenkomst.

3 Overeenstemmingsverklaring

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen, zoals deze zijn opgenomen in Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.

Het bestuur heeft op 5 juni 2013 de jaarrekening opgemaakt.

4 Presentatiewijziging

De vergelijkende cijfers zijn aangepast ten opzichte van het jaarverslag 2011; deze aanpassing betreft enkel een presentatiewijziging. Met deze presentatiewijziging wordt getracht meer aansluiting te krijgen bij de minimale inzichtvereisten welke door RJ610 worden ingegeven.

Zowel de hoogte van het eigen vermogen ultimo 2011 als het resultaat over 2011 zijn niet gewijzigd als gevolg van deze presentatiewijziging.

5 Grondslagen voor de waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Alle bedragen zijn vermeld in duizenden euro's, tenzij anders vermeld.

Beleggingen en pensioenverplichtingen worden gewaardeerd tegen actuele waarde. Overige activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij anders vermeld. Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening, in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten. De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die, gegeven de omstandigheden, als redelijk worden beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, indien de herziening alleen voor die periode gevolgen heeft, of in de periode van herziening en toekomstige perioden, indien de herziening gevolgen heeft voor zowel de verslagperiode als toekomstige perioden.

Opname van een actief of een verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het fonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de rekening van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Dit betekent dat transacties worden verwerkt op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post 'nog af te wikkelen transacties'. Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen, indien er sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de rekening van baten en lasten opgenomen.

Beleggingen

Algemeen

In overeenstemming met de pensioenwet worden beleggingen voor risico deelnemer gewaardeerd op actuele waarde. Slechts indien de actuele waarde van een belegging niet betrouwbaar kan worden vastgesteld, vindt waardering plaats op basis van geamortiseerde kostprijs.

Participaties in beleggingsinstellingen, die gespecialiseerd zijn in een bepaald soort beleggingen, worden gerubriceerd en gewaardeerd volgens de grondslagen voor dat soort beleggingen.

Aandelen

Beursgenoteerde aandelen en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers.

Indien geen betrouwbare schatting van de actuele waarde van de aandelen is te maken, worden aandelen gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs.

Vastrentende waarden

Beursgenoteerde vastrentende waarden en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers.

Herverzekeringen

Uitgaande herverzekeringspremies worden verantwoord in de periode waarop de herverzekering betrekking heeft.

Vorderingen uit de herverzekeringscontracten op risicobasis worden verantwoord op het moment dat de verzekerde gebeurtenis zich voordoet. Bij waardering worden de herverzekerde uitkeringen contant gemaakt tegen de rentetermijnstructuur, onder toepassing van de actuariële grondslagen van het fonds. Vorderingen uit herverzekeringscontracten die classificeren als garantiecontracten worden gelijkgesteld aan de hiertegenover staande VPV. Bij waardering van de vordering wordt rekening gehouden met de kredietwaardigheid van de herverzekeraar.

Vorderingen uit hoofde van de winstdelingsregelingen in herverzekeringscontracten worden verantwoord op het moment van toekenning door de herverzekeraar.

Vorderingen en overlopende activa

Voor zover noodzakelijk, is een voorziening voor oninbaarheid in mindering gebracht.

Technische voorzieningen

Voorziening pensioenverplichtingen

De VPV wordt gewaardeerd op actuele waarde (marktwaarde). De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met op de balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (toeslag)toezeggingen. De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de marktrente.

Bij de berekening van de VPV is uitgegaan van de op de balansdatum geldende pensioenreglementen en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Jaarlijks wordt door het bestuur besloten of de opgebouwde pensioenen worden verhoogd. Alle per balansdatum bestaande toeslagbesluiten (ook voor toeslagen na balansdatum, voor zover sprake is van ex ante-condities) zijn in de berekening begrepen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen.

Bij de berekening van de voorziening wordt rekening gehouden met de premievrije pensioenopbouw in verband met arbeidsongeschiktheid op basis van contante waarde van de premies waarvoor vrijstelling is verleend wegens arbeidsongeschiktheid.

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt uitgegaan van voor de toezichthouder acceptabele grondslagen, waarbij rekening wordt gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

De berekeningen zijn uitgevoerd op basis van de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen:

- Rekenrente: de VPV per 31 december 2012 is vastgesteld op basis van de gecorrigeerde rentetermijnstructuur (RTS) inclusief Ultimate Forward Rate (UFR) per 31 december 2012, zoals gepubliceerd door DNB (per 31 december 2011: op basis van de gecorrigeerde (driemaandsgemiddelde) rentetermijnstructuur (RTS) per 31 december 2011, zoals gepubliceerd door DNB);
- Overlevingstafels: de sterftetekansen zijn ontleend aan de door het Actuarieel Genootschap gepubliceerde prognosetafels Gehele Bevolking Mannen (GBM) en Vrouwen (GBV), met waarnemingsperiode 2012-2062. De sterftetekansen in deze tafels zijn gecorrigeerd op basis van de correctietabel ES-P2A van het Verbond van Verzekeraars. Ultimo 2012 zijn de sterftetekansen ontleend aan de (start)kolom 2013 van de gepubliceerde prognosetafels (ultimo 2011: de door het Actuarieel Genootschap gepubliceerde prognosetafels Gehele Bevolking Mannen (GBM) en Vrouwen (GBV), met waarnemingsperiode 2010-2060, (start)kolom 2012). De sterftetekansen zullen jaarlijks worden aangepast op basis van de startkolom met sterftetekansen die één jaar is verschoven. Voor de berekeningen inzake het ingegaan wezenpensioen zijn geen sterftetekansen gebruikt;
- Leeftijdsbepaling: de leeftijden per de balansdatum zijn in jaren en maanden nauwkeurig vastgesteld. Daarbij wordt verondersteld dat alle deelnemers zijn geboren op de eerste dag van de maand. Voor het partnerpensioen wordt verondersteld dat de partner drie jaar jonger is dan de verzekerde man, respectievelijk drie jaar ouder dan de verzekerde vrouw;
- Partnerfrequenties: er wordt uitgegaan van de volgende frequenties:
 - Mannen: tot leeftijd 49, geleidelijk stijgend tot 90 procent, daarna gehandhaafd op 90 procent tot leeftijd 60, vanaf leeftijd 60 tot leeftijd 64 op 91 procent en op leeftijd 65 gelijk aan 100 procent;
 - Vrouwen: tot leeftijd 39, geleidelijk stijgend tot 85 procent, daarna gehandhaafd op 85 procent tot leeftijd 48, vanaf leeftijd 49 tot leeftijd 64 geleidelijk dalend tot 77 procent en op leeftijd 65 gelijk aan 100 procent;
- Kosten: ter dekking van de kosten, verbonden aan de uitbetaling van de pensioenen, zijn de netto koopsommen verhoogd met 2 procent (excassokosten);
- Uitkeringen: verondersteld wordt dat de pensioenuitkeringen continu geschieden.

Voorzieningen voor risico deelnemer

De waardering van de voorzieningen voor risico van de deelnemers wordt bepaald door de waardering van de tegenover deze voorzieningen aangehouden beleggingen.

Kasstroomoverzicht

Aangezien de kasstromen grotendeels worden verwerkt via de herverzekeraar, is een kasstroomoverzicht achterwege gelaten.

Toelichting op de balans en staat van baten en lasten

6 Beleggingen voor risico fonds

(x € 1.000)	Aandelen	Vastrentende waarden	Liquide middelen	Totaal
Stand per 31 december 2010	3.660	7.258	12	10.930
Aankopen / verstrekkingen	1.183	1.319	-	2.502
Verkopen / aflossingen	(1.100)	(1.114)	-	(2.214)
Overige mutaties	-	-	(1)	(1)
Herwaardering	(199)	(14)	-	(213)
Stand per 31 december 2011	3.544	7.449	11	11.004
Aankopen / verstrekkingen	2.831	2.177	-	5.008
Verkopen / aflossingen	(2.404)	(2.878)	-	(5.282)
Overige mutaties	-	-	(6)	(6)
Herwaardering	415	617	-	1.032
Stand per 31 december 2012	4.386	7.365	5	11.756

Aandelen

De samenstelling van de beleggingsportefeuille is als volgt:

(x € 1.000)	2012	2011
INI Global Equity Fonds	2.392	1.909
INI Dividend Aandelen Basis Fonds	692	535
INI Emerging Markets Equity Fonds	1.302	278
ING (L) Institutional Global Enhanced	-	822
	4.386	3.544

Vastrentende waarden

De samenstelling van de beleggingsportefeuille is als volgt:

(x € 1.000)	2012	2011
INI Fixed Income All Grade Fonds	6.518	7.449
INI Fixed Income Emerging Markets Debt Hard Currency	424	-
INI Global High Yield Fonds	423	-
	7.365	7.449

7 Beleggingen voor risico deelnemers

(x € 1.000)	2012	2011
Vastgoed	80	66
Aandelen	1.271	1.034
Vastrentende waarden	8.467	7.091
Liquide middelen	134	65
	9.952	8.256

Met de jaarlijks belegde premies wordt, voor rekening en risico van de deelnemers, een pensioenkapitaal opgebouwd.

8 Herverzekeringsdeel technische voorziening

(x € 1.000)	2012	2011
Garantiecontract met beleggingsdepot	175.339	161.881

Met de herverzekeraar is een (technische) winstdelingsregeling overeengekomen.

Ten aanzien van het gesepareerde beleggingsdepot inzake de middelen tot 2012 is, in verband met de premievrijmaking per 1 januari 2012, de deling in de technische resultaten komen te vervallen.

Ten aanzien van het gesepareerde beleggingsdepot inzake de middelen vanaf 2012 is bepaald dat het fonds een aandeel krijgt van 30 procent van de cumulatieve technische winst over de contractperiode 2012 tot en met 2016, indien dit cumulatieve saldo positief is. Indien sprake is van een negatief gecumuleerd saldo aan het eind van de winstdelingsperiode, komt dit volledig voor rekening van Nationale-Nederlanden.

Het in het boekjaar behaalde technische resultaat in gesepareerde beleggingsdepot inzake de middelen vanaf 2012 bedraagt negatief € 27; het aandeel van het fonds in dit resultaat bedraagt nihil.

Een eventuele (latente) vordering op de herverzekeraar uit hoofde van deling in het technisch resultaat wordt verantwoord onder de langlopende vorderingen.

Op 1 februari 2011 is het gewijzigde besluit Financieel Toetsingskader Pensioenfonds in werking getreden. Hierin staat dat een volledig herverzekerd fonds het kredietrisico op de verzekeraar buiten beschouwing mag laten bij de berekening van het vereist eigen vermogen en de waardering van de vordering op de herverzekeraar op marktwaarde. Het bestuur is zich bewust van het kredietrisico, maar is van mening dat dit niet te kwantificeren is. Het bestuur heeft besloten het kredietrisico op nihil te waarderen. Het bestuur is van mening dat op deze wijze een zo transparant en realistisch mogelijk beeld van de financiële positie wordt geschetst. Bovendien wordt aangesloten bij de nieuwste inzichten.

Voor de bij Nationale-Nederlanden ondergebrachte pensioenverplichtingen wordt in een tweetal beleggingsdepots aangehouden (middelen tot 2012 en middelen vanaf 2012). De volgende informatie is ter toelichting opgenomen om inzicht te geven in het rendement.

De verdeling van de beleggingsportefeuille over beide beleggingsdepots kan als volgt worden weergegeven:

<i>(x € 1.000)</i>	Depot tot 2012	Depot vanaf 2012	2012	2011
Aandelen	51.868	341	52.209	40.536
Vastrentende waarden	96.994	1.899	98.893	97.095
Annuïteitenleningen	3.963	-	3.963	3.963
Liquide middelen	352	408	760	1.136
Stand per 31 december 2012	<u>153.177</u>	<u>2.648</u>	<u>155.825</u>	<u>142.730</u>

De beleggingsportefeuille ultimo 2011 heeft enkel betrekking op het gesepareerde beleggingsdepot inzake de middelen tot 2012.

Met ingang van 2012 zullen geen verdere aflossingen op de annuïteitenlening plaatsvinden. Als gevolg van het premievrij maken van de verplichtingen per 1 januari 2012 blijft deze lening 'bevroren' op het saldo ultimo 2011 en wordt niet verder overrentedelend gemaakt.

Het verloop van de beleggingsportefeuille van het gesepareerde beleggingsdepot inzake de middelen tot 2012 kan als volgt worden weergegeven:

<i>(x € 1.000)</i>	Aandelen	Vastrentende waarden	Annuïteiten lening	Liquide middelen	Totaal
Stand per 31 december 2010	44.425	90.202	4.003	670	139.300
Aankopen / verstrekkingen	13.310	20.117	-	-	33.427
Verkopen / aflossingen	(13.553)	(21.117)	(40)	-	(34.710)
Overige mutaties	-	-	-	466	466
Herwaardering	(3.646)	7.893	-	-	4.247
Stand per 31 december 2011	<u>40.536</u>	<u>97.095</u>	<u>3.963</u>	<u>1.136</u>	<u>142.730</u>
Aankopen / verstrekkingen	18.902	19.028	-	-	37.930
Verkopen / aflossingen	(13.379)	(30.382)	-	-	(43.761)
Overige mutaties	-	-	-	(784)	(784)
Herwaardering	5.809	11.253	-	-	17.062
Stand per 31 december 2012	<u>51.868</u>	<u>96.994</u>	<u>3.963</u>	<u>352</u>	<u>153.177</u>

Het verloop van de beleggingsportefeuille van het gesepareerde beleggingsdepot inzake de middelen vanaf 2012 kan als volgt worden weergegeven:

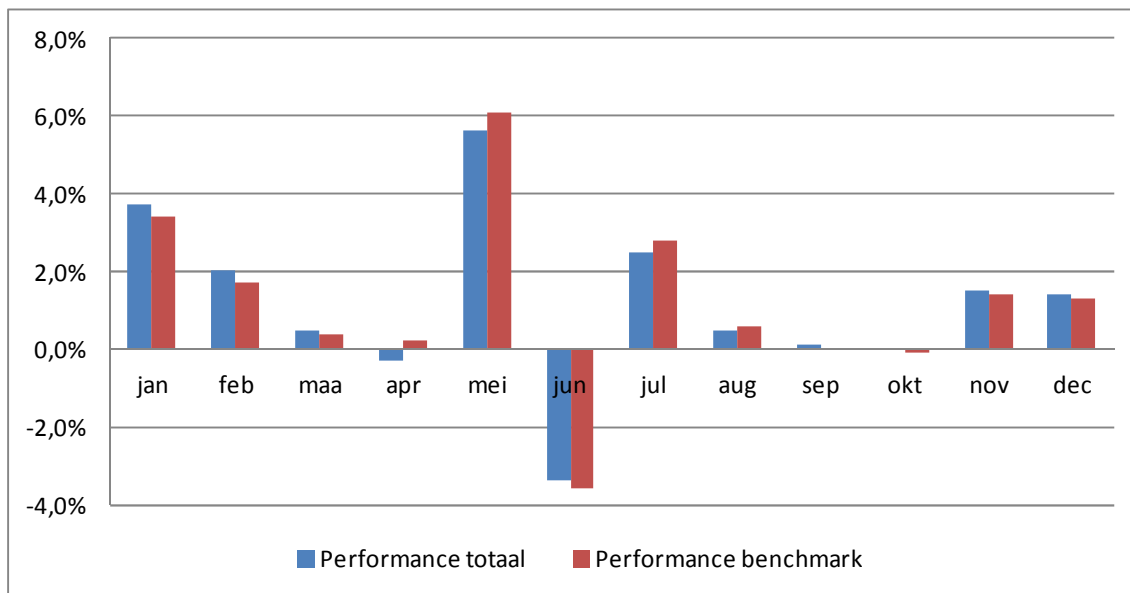
<i>(x € 1.000)</i>	Aandelen	Vastrentende waarden	Liquide middelen	Totaal
Stand per 31 december 2011	-	-	-	-
Aankopen / verstrekkingen	386	2.189	-	2.575
Verkopen / aflossingen	(56)	(306)	-	(362)
Overige mutaties	-	-	408	408
Herwaardering	11	16	-	27
Stand per 31 december 2012	<u>341</u>	<u>1.899</u>	<u>408</u>	<u>2.648</u>

De behaalde rendementen ten opzichte van de benchmark van het gesepareerde beleggingsdepot inzake de middelen tot 2012 kunnen als volgt worden weergegeven:

Performance in %	2012	2011
Aandelenfondsen	15,9	-5,5
Benchmark	14,3	-3,5
Vastrentende waarden	14,5	13,4
Benchmark	14,7	12,9
Totaal beleggingen	14,9	7,6
Totale Benchmark	14,9	8,1

De voor de aandelenfondsen gehanteerde benchmark betreffen de MSCI (DM) World (Net) en de MSCI (EM) Emerging Markets Free (Net). De voor de vastrentende waarden gehanteerde samengestelde Benchmark betreft de Barclays Capital Euro Aggregate Unhedged + LDF Benchmark.

De in het boekjaar behaalde maandrendementen (inclusief benchmark) kunnen als volgt worden weergegeven:

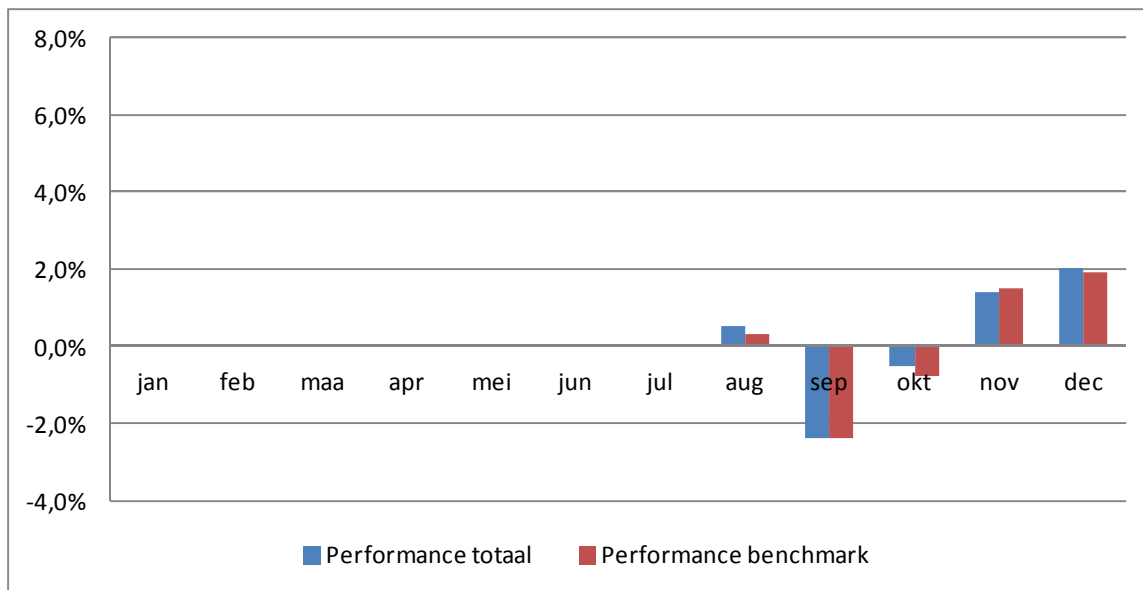

De behaalde rendementen ten opzichte van de benchmark van het gesepareerde beleggingsdepot inzake de middelen vanaf 2012 kunnen als volgt worden weergegeven:

Performance in %	2012	2011
Aandelenfondsen (return portefeuille)	2,0	n.v.t.
Benchmark	1,5	n.v.t.
Vastrentende waarden (matching portefeuille)	0,1	n.v.t.
Benchmark	0,2	n.v.t.
Totaal beleggingen	0,9	n.v.t.
Totale Benchmark	0,4	n.v.t.

De voor de aandelenfondsen (return portefeuille) gehanteerde benchmark betreft de Balanced Return Fund – Composite Reference. De voor de vastrentende waarden (matching portefeuille) gehanteerde benchmark betreft de Customized Benchmark for ING Duration Matching Basis Fonds, afgestemd op de betreffende onderliggende fondsen.

De in het boekjaar behaalde maandrendementen (inclusief benchmark) kunnen als volgt worden weergegeven:

Aandelen

De samenstelling van de beleggingsportefeuille inzake het gesepareerde beleggingsdepot voor de middelen tot 2012 is als volgt:

<i>(x € 1.000)</i>	2012	2011
ING Global Equity Basis Fonds	31.304	21.904
ING Dividend Aandelen Basis Fonds	6.629	6.195
ING Emerging Markets Equity Basis Fonds	3.726	3.082
ING (L) Institutional Global Enhanced	10.209	9.355
	51.868	40.536

De samenstelling van de beleggingsportefeuille inzake het gesepareerde beleggingsdepot voor de middelen vanaf 2012 is als volgt:

<i>(x € 1.000)</i>	2012	2011
ING Balanced Return Basis Fonds	341	-

Vastrentende waarden

De samenstelling van de beleggingsportefeuille voor de middelen tot 2012 is als volgt:

<i>(x € 1.000)</i>	2012	2011
ING Fixed Income All Grade Basis Fonds	49.100	50.730
ING Fixed Income All Grade Long Duration Basis Fonds	47.894	46.365
	96.994	97.095

De samenstelling van de beleggingsportefeuille voor de middelen vanaf 2012 is als volgt:

<i>(x € 1.000)</i>	2012	2011
ING Duration Matching Basis Fonds L	917	-
ING Duration Matching Basis Fonds L-Plus	321	-
ING Duration Matching Basis Fonds XL	661	-
	1.899	-

Overige beleggingen

De overige beleggingen betreffen de liquide middelen. Deze staan het fonds niet vrij ter beschikking en zijn uitsluitend bedoeld voor het verrichten van beleggingstransacties.

9 Langlopende vorderingen

<i>(x € 1.000)</i>	<u>2012</u>	<u>2011</u>
Latente vordering uitkeringsgarantie (langlopende vordering)	<u>805</u>	<u>1.342</u>

Dit betreft een latente langlopende vordering op de herverzekeraar die uitsluitend beschikbaar aan het fonds komt wanneer bij beëindiging van het contract alle opgebouwde pensioenen worden overgedragen aan een andere uitvoerder.

Per 1 januari 2012 is een nieuwe overeenkomst met Nationale-Nederlanden afgesloten, waarbij de tot en met 2011 opgebouwde aanspraken in een premievrij contract zijn ondergebracht. Als gevolg hiervan zal de vordering gedurende de looptijd van de nieuwe overeenkomst geleidelijk worden afgeboekt ten gunste van de herverzekeraar.

10 Vorderingen uit herverzekering

<i>(x € 1.000)</i>	<u>2012</u>	<u>2011</u>
Vordering uit hoofde van herverzekering	<u>975</u>	<u>118</u>

De vordering uit hoofde van herverzekering betreft de algemene reserves die zijn ondergebracht in de beleggingsdepots bij Nationale-Nederlanden. Het grootste deel van de algemene reserves is sinds 4 mei 2010 ondergebracht in een tweede beleggingsdepot.

De stijging ten opzichte van vorig jaar wordt met name veroorzaakt door bijschrijving van positieve overrente in 2012; voorgaande jaren was sprake van een negatief beleggingsresultaat binnen de beleggingdepots, waardoor geen sprake was van overrentedeling.

Deze vordering heeft een resterende looptijd van korter dan één jaar.

11 Overige vorderingen

<i>(x € 1.000)</i>	<u>2012</u>	<u>2011</u>
Vorderingen op sponsor(s)	280	204
Vooruitbetaalde kosten	5	-
Stand per 31 december	<u>285</u>	<u>204</u>

Dit betreft de nog van de aangesloten werkgevers te ontvangen premiebijdragen. Op deze vorderingen is geen voorziening voor oninbare vorderingen in mindering gebracht.

Deze vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

12 Reserves

<i>(x € 1.000)</i>	Algemene reserve	Beklemd reserve technisch resultaat	Beklemd garantie- reserve	Totaal
Stand per 31 december 2010	11.566	675	1.200	13.441
Uit bestemming saldo van baten en lasten	(886)	(588)	142	(1.332)
Overboeking technisch resultaat	87	(87)	-	-
Stand per 31 december 2011	10.767	-	1.342	12.109
Uit bestemming saldo van baten en lasten	2.117	-	(537)	1.580
Stand per 31 december 2012	12.884	-	805	13.689

De algemene reserve van het fonds vervult de functie van weerstandsvermogen. Bij de oprichting van het fonds is geen stichtingskapitaal gestort.

De reserve technisch resultaat was beklemd tot het eind van de contractperiode met de herverzekeraar (31 december 2011). In verband met de beëindiging van de lopende contractperiode is het aandeel van het fonds in het technische resultaat door de verzekeraar beschikbaar gesteld; het saldo van deze reserve is derhalve per ultimo boekjaar overgeboekt naar de algemene reserve.

Het aandeel van het fonds in het technisch resultaat met betrekking tot de nieuwe contractperiode wordt wederom gedurende de lopende winstdelingperiode als beklemd vermogen verantwoord.

De garantiereserve is beklemd en komt uitsluitend beschikbaar aan het fonds wanneer bij beëindiging van het contract alle opgebouwde pensioenen worden overgedragen aan een andere uitvoerder. Per 1 januari 2012 is een nieuwe overeenkomst met Nationale-Nederlanden afgesloten, waarbij de tot en met 2011 opgebouwde aanspraken in een premievrij contract zijn ondergebracht. Als gevolg hiervan zal de tegenover dit beklemd vermogen opgenomen vordering gedurende de looptijd van de nieuwe overeenkomst geleidelijk worden afgeboekt ten gunste van de herverzekeraar. Deze reserve zal derhalve overeenkomstig worden verlaagd vanuit de winstbestemming.

Solvabiliteit/dekkingsgraad

De solvabiliteit van het pensioenfonds is toereikend. Het vereist eigen vermogen is gekwantificeerd op nihil. Dit is gebaseerd op het gewijzigde besluit Financieel Toetsingskader Pensioenfondsen, dat per 1 februari 2011 in werking is getreden. Hierin staat dat een volledig herverzekerd fonds het kredietrisico op de verzekeraar buiten beschouwing mag laten bij de berekening van het vereist eigen vermogen.

Het minimaal vereist eigen vermogen bedraagt (afgerond) 0,1 procent van de VPV (€ 97). Het aanwezige vermogen bedraagt ultimo boekjaar € 13.689, waarmee aan dit vereiste wordt voldaan.

Het verloop van de dekkingsgraad kan als volgt worden weergegeven:

	<u>2012</u>	<u>2011</u>
Dekkingsgraad primo boekjaar	107,5%	109,3%
Premies	0,2%	0,5%
Uitkeringen	0,0%	0,0%
Toeslagen	0,0%	-0,9%
Rentetermijnstructuur	0,0%	0,0%
(Over)rendement	1,2%	-0,1%
Overig	-1,1%	-1,3%
Dekkingsgraad ultimo boekjaar	<u><u>107,8%</u></u>	<u><u>107,5%</u></u>

13 Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

(x € 1.000)	<u>2012</u>	<u>2011</u>
Voorziening pensioenverplichtingen	<u><u>175.339</u></u>	<u><u>161.881</u></u>

Het mutatieverloop van de voorziening pensioenverplichtingen is als volgt:

(x € 1.000)	<u>2012</u>	<u>2011</u>
Stand per 1 januari	161.881	144.762
Pensioenopbouw	3.110	2.862
(Overige) toeslagen	785	1.992
Rentetoevoeging	2.480	1.877
Onttrekkingen voor pensioenuitkeringen	(7.058)	(6.353)
Onttrekkingen voor pensioenuitvoeringskosten	(141)	(127)
Wijziging marktrente	13.036	18.078
Wijziging actuariële grondslagen	1.548	-
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	154	(131)
Overige wijzigingen voorziening pensioenverplichtingen	(456)	(1.079)
Stand per 31 december	<u><u>175.339</u></u>	<u><u>161.881</u></u>

Ultimo boekjaar is de gemiddeld gewogen discontovoet 2,17 procent bij een duration van 13,2 (2011 rentetermijnstructuur: 2,72 procent bij een duration van 13,3).

(x € 1.000)	<u>2012</u>	<u>2011</u>
Actieve deelnemers	12.944	37.271
Gewezen deelnemers	68.723	47.994
Pensioengerechtigden	93.672	76.616
	<u><u>175.339</u></u>	<u><u>161.881</u></u>

De methode voor de berekening van de pensioenverplichtingen is zodanig toegepast dat er geen sprake is van financieringsachterstand. Per balansdatum zijn de uit de pensioenregelingen voortvloeiende aanspraken of rechten van deelnemers in de berekening van de pensioenverplichtingen meegenomen. Naar hun aard hebben de technische voorzieningen in het algemeen een langlopend karakter.

Toeslagbeleid

De toeslag op pensioenrechten en pensioenaanspraken wordt jaarlijks vastgesteld door het bestuur van het fonds.

Er bestaat een ambitie om jaarlijks de pensioenrechten en pensioenaanspraken aan te passen. De toeslag in een jaar is voorwaardelijk en is afhankelijk van de hoogte van de beschikbare premie voor de actieve deelnemers en vindt voor de ingegane pensioenen en premievrije aanspraken plaats voor zover de voorzienbare middelen van het fonds dit toelaten. De toeslag op het opgebouwde deel van de pensioenaanspraken van deelnemers wordt afgeleid van de ontwikkeling van de loonindex van TBI Holdings B.V. De toeslag op de ingegane pensioenen en de nog niet ingegane pensioenen van gewezen deelnemers wordt afgeleid van de stijging van de consumentenprijsindex (cpi), zoals vastgesteld per oktober door het CBS. De pensioenrechten en pensioenaanspraken van inactieve deelnemers zijn per 1 januari 2012 niet verhoogd (2011: 1,3 procent) en de pensioenaanspraken van actieve deelnemers zijn per 1 januari 2012 met 2,6 procent verhoogd (2011: 1,6 procent).

Er is geen recht op toekomstige toeslagen. Het is niet zeker of en in hoeverre in de toekomst toeslagen worden verleend. Het fonds heeft geen geld gereserveerd voor toekomstige toeslagen. Toeslagen worden uit een marge in de toekomstige premies en uit de overrente gefinancierd.

De toeslagverlening voor de inactieven wordt in beginsel gefinancierd uit overrente uit hoofde van het huidige en vorige garantiecontract. Er was echter na verrekening met kosten naar verwachting geen overrente beschikbaar ultimo 2012⁴. In dat geval kan het rendement op de algemene reserve worden gebruikt. Daarnaast bestaat nog de mogelijkheid om, indien het rendement op de algemene reserve ook niet toereikend is, onder voorwaarden ook de algemene reserve te gebruiken als financieringsbron. Het bestuur heeft ervoor gekozen gedeeltelijk van deze mogelijkheid gebruik te maken. De toeslag van 1 procent is gefinancierd uit het rendement op de algemene reserve en voor een deel uit de algemene reserve zelf. Gezien de hoogte van de algemene reserve, de huidige economische omstandigheden en maatschappelijke ontwikkelingen acht het bestuur een hogere toeslag niet verantwoord. De prijsindexatie steeg in de referteperiode met 2,9 procent. Dat er ondanks de economische omstandigheden een toeslag is verleend, neemt niet weg dat de pensioenen van de inactieven achterblijven bij de prijsindexatie. Het bestuur zal in 2013 door middel van een continuïteitsanalyse nader onderzoeken of de huidige ambitie, te weten het verlenen van de volledige prijsindexatie, voor de lange termijn haalbaar is.

Het besluit inzake de toeslagverlening voor de actieve deelnemers per 1 januari 2013 wordt pas in 2013 genomen.

Inhaaltoeslagen

Onder bepaalde omstandigheden kunnen inhaaltoeslagen worden toegekend. Inhaaltoeslagen zijn toeslagen die worden toegezegd, voor zover in het verleden niet de volledige toeslagen zijn verleend. Volgens het huidige toeslagbeleid van het fonds worden geen inhaaltoeslagen toegekend.

⁴ Als gevolg van ontwikkelingen na het genomen besluit is inmiddels overigens gebleken dat er wel overrente beschikbaar is gekomen, te weten € 553.

Onderstaand is een specificatie gegeven van het verschil tussen de volledige en de werkelijke toeslagen.

Actieven	Volledige toeslag	Toegekende toeslag	Vershil
1 januari 2007	2,2%	2,2%	0,0%
1 januari 2008	3,2%	3,2%	0,0%
1 januari 2009	3,5%	2,8%	-0,7%
1 januari 2010	0,7%	0,7%	0,0%
1 januari 2011	1,6%	1,6%	0,0%
1 januari 2012	2,6%	2,6%	0,0%
1 januari 2013	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.
Totaal verschil			-0,7%

Het besluit tot toeslag op de pensioenaanspraken van de actieve deelnemers wordt in de loop van het betreffende kalenderjaar genomen.

Inactieven	Volledige toeslag	Toegekende toeslag	Vershil
1 januari 2006	1,6%	1,0%	-0,6%
1 januari 2007	0,9%	0,9%	0,0%
1 januari 2008	1,6%	1,6%	0,0%
1 januari 2009	2,8%	0,0%	-2,8%
1 januari 2010	0,7%	0,0%	-0,7%
1 januari 2011	1,6%	1,3%	-0,3%
1 januari 2012	2,6%	0,0%	-2,6%
1 januari 2013	2,9%	1,0%	-1,9%
Totaal verschil			-8,9%

14 Voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers

(x € 1.000)	2012	2011
Stand per 1 januari	8.256	7.715
Inleg en stortingen	1.326	1.437
Uitkering overlijden / expiraties / uitgaande waardeoverdrachten	(731)	(726)
Beleggingsresultaten risico deelnemer	1.101	(170)
Stand per 31 december	9.952	8.256

15 Overige schulden en overlopende passiva

(x € 1.000)	2012	2011
Schulden aan herverzekering	49	486
Overlopende passiva	83	73
Stand per 31 december	132	559

Alle schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

16 Risicobeheer

Doordat het fonds de VPV heeft herv verzekerd door middel van een garantiecontract, loopt het fonds slechts in beperkte mate risico's. In deze paragraaf worden de belangrijkste risico's beschreven.

Solvabiliteitsrisico

Het fonds wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van het fonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Voor het realiseren van deze doelstelling wordt gestreefd naar een toereikende solvabiliteit op basis van de marktwaarde van de pensioenverplichtingen. Het solvabiliteitsrisico is het risico dat het fonds niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen. Doordat het pensioenfonds de VPV heeft herv verzekerd, loopt het pensioenfonds geen solvabiliteitsrisico. Nationale-Nederlanden staat garant voor het kunnen uitkeren van de pensioenen.

Beleid en risicobeheer

Het bestuur beschikt over een aantal beleidsinstrumenten ten behoeve van het beheersen van de risico's. Deze beleidsinstrumenten betreffen:

- het beleggingsbeleid (hiervoor gelden beperkingen binnen het garantiecontract);
- het premiebeleid;
- het herv verzekeringsbeleid; en
- het toeslagbeleid.

De keuze en toepassing van beleidsinstrumenten vindt plaats na uitvoerige analyses ten aanzien van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt alleen gebruik gemaakt van derivaten voor zover deze bijdragen tot een vermindering van het beleggingsrisico of tot een doeltreffender portefeuillebeheer.

Marktrisico

Marktrisico omvat de mogelijkheden voor winst of verlies en omvat het prijs(koers)risico, het valutarisico en het renterisico:

- prijs(koers)risico is het risico van waardewijzigingen door de ontwikkeling van marktprijzen, die worden veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren;
- valutarisico bestaat uit het risico dat wordt gelopen door belegging van gelden buiten de euro;
- renterisico is het risico dat de waarde van de portefeuille vastrentende waarden en de pensioenverplichtingen veranderen als gevolg van wijzigingen van de markttrente.

De strategie van het fonds met betrekking tot het beleggingsrisico wordt bepaald door de beleggingsdoelstellingen. Het marktrisico wordt op dagelijkse basis beheerst door ING IM in overeenstemming met de aanwezige beleidskaders en richtlijnen en het beleggingsplan. De overall marktposities worden periodiek gerapporteerd aan het bestuur. Het pensioenfonds loopt binnen de vastrentende portefeuille geen valutarisico. Door volledige matching van de portefeuille vastrentende waarden en de pensioenverplichtingen is het renterisico voor een groot deel afgedekt. Het marktrisico is daarmee grotendeels geëlimineerd.

Kredietrisico

Kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het pensioenfonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het fonds (potentiële) vorderingen heeft. Bij een volledig herv verzekerd fonds, zoals Stichting Pensioenfonds TBI, wordt het kredietrisico bepaald door de kredietwaardigheid van de verzekeraar Nationale-Nederlanden. De creditrating van de verzekeraar is hierbij maatgevend. Om het kredietrisico op te kunnen vangen, dient een eigen vermogen aangehouden te worden.

Op 1 februari 2011 is het gewijzigde besluit Financieel Toetsingskader Pensioenfonds in werking getreden. Dat besluit bepaalt dat een volledig herverzekerd pensioenfonds het kredietrisico op de herverzekeraar buiten beschouwing mag laten bij de berekening van het vereist eigen vermogen en bij de waardering op marktwaarde van de vordering op de herverzekeraar. Het bestuur is zich bewust van het kredietrisico, maar is van mening dat dit niet te kwantificeren is. Het bestuur heeft besloten het kredietrisico op nihil te waarderen. Het bestuur is van mening dat op deze wijze een zo transparant en realistisch mogelijk beeld van de financiële positie wordt geschetst.

Verzekeringstechnische risico's

De belangrijkste verzekeringstechnische risico's zijn de risico's van langlevens, overlijden en arbeidsongeschiktheid:

- het langlevensrisico is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de VPV. Als gevolg hiervan is de opbouw van het pensioenvermogen niet voldoende voor de uitkering van de pensioenverplichting;
- het overlijdensrisico houdt in dat het fonds in geval van overlijden mogelijk een nabestaandenpensioen moet toekennen waarvoor door het fonds geen voorzieningen zijn getroffen;
- het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat het fonds voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid. Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht door Nationale-Nederlanden. Het verschil tussen de risicopremie en de werkelijke kosten wordt verwerkt via het technische resultaat.

De verzekeringstechnische risico's zijn door het fonds herverzekerd bij Nationale-Nederlanden. Het garantiecontract met Nationale-Nederlanden is in 2011 geëxpireerd. Voor de periode 2012-2016 is een nieuw garantiecontract met Nationale-Nederlanden gesloten. Met de herverzekeraar is resultaatdeling overeengekomen.

Toeslagrisico

Het bestuur van het fonds heeft de ambitie om de pensioenen te verhogen. De mate waarin dit kan worden gerealiseerd, is afhankelijk van de ontwikkelingen in rente, rendement, looninflatie, prijsinflatie en demografie. Uitdrukkelijk wordt opgemerkt dat de toeslagverlening een voorwaardelijk karakter heeft.

Overige niet-financiële risico's

Operationeel risico

Het operationeel risico is het risico als gevolg van onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Dergelijke risico's worden door het fonds beheerst door het stellen van hoge kwaliteitseisen aan de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn op onder meer de gebieden interne organisatie, procedures, processen en controles, kwaliteit en geautomatiseerde systemen. Deze kwaliteitseisen zijn vastgelegd in een Service Level Agreement en worden periodiek getoetst door het bestuur door middel van controlebesprekingen met de administrateur.

Systeemrisico

Het systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert, waardoor beleggingen van het fonds niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen is dit risico voor het fonds niet beheersbaar.

17 Verbonden partijen

Identiteit van verbonden partijen

Er is sprake van een relatie tussen de verbonden partijen, te weten: tussen het fonds en de sponsor, de aangesloten ondernemingen en hun bestuurders.

Transacties met bestuurders

De bestuurders ontvangen geen beloning van het fonds.

Er zijn geen leningen verstrekt aan, noch is sprake van vorderingen op (voormalig) bestuurders.

Overige transacties met verbonden partijen

Inzake de overeenkomst tussen fonds en werkgever met betrekking tot de financiering van de aanspraken en de uitvoering van de regeling wordt verwezen naar de overige gegevens.

18 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Latente vordering uitkeringsgarantie

Op basis van de per 31 december 2011 beëindigde overeenkomst met Nationale-Nederlanden is sprake een latente vordering uitkeringsgarantie ad € 1.342 ultimo boekjaar 2011. In het geval de overeenkomst met Nationale-Nederlanden niet zou worden verlengd (en de verplichtingen bij een andere uitvoerder worden ondergebracht), zou deze latente vordering volledig ten gunste van het fonds worden uitgekeerd. Het fonds heeft per 1 januari 2012 een nieuw garantiecontract met Nationale-Nederlanden afgesloten. Als gevolg hiervan zal de opgenomen latente vordering in het beleggingsdepot geleidelijk (volgens een afgesproken schema) worden verlaagd ten gunste van Nationale-Nederlanden.

De ultimo boekjaar 2012 opgenomen vordering ad € 802 zal derhalve gedurende de komende jaren, indien de lopende verzekeringsovereenkomst niet met wederzijdse goedkeuring wordt beëindigd, geleidelijk worden afgeboekt ten laste van het resultaat.

19 Premiebijdragen (van werkgevers en werknemers)

(x € 1.000)

	2012	2011
Premiebijdragen van werkgevers en werknemers	4.032	4.137
Incidentele aanvullende koopsommen	-	432
	<u>4.032</u>	<u>4.569</u>
Premiebijdragen inzake pensioenregeling voor risico deelnemers	1.326	1.437
	<u>5.358</u>	<u>6.006</u>

De kostendekkende, gedempte en feitelijke te ontvangen premie volgens artikel 128 van de Pensioenwet zijn als volgt:

<i>(x € 1.000)</i>	<u>2012</u>	<u>2011</u>
Kostendekkende premie	3.194	4.574
Feitelijk te ontvangen premie	4.032	4.569
Gedempte premie	n.v.t.	4.081

Het is een herverzekerd pensioenfonds toegestaan om de premie die met de verzekeraar is overeengekomen, te beschouwen als het onderdeel van de kostendekkende premie dat actuarieel nodig is in verband met de aangroei van verplichtingen. Op grond van artikel 128 van de Pensioenwet, en de invulling daarvan in artikel 4 eerste lid Besluit FTK dient de aangroei van de verplichtingen bij het vaststellen van de kostendekkende premie bepaald te worden op basis van de contante waarde van de verwachte in het boekjaar opgebouwde pensioenverplichtingen. Die contante waarde wordt vastgesteld op basis van door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur. Herverzekerde pensioenfonds met een garantiecontract hebben echter de risico's ten aanzien van de aangroei van pensioenverplichtingen aan de verzekeraar overgedragen. De totale kosten die zij daarvoor maken bestaan uit de premie die aan de herverzekeraar moet worden afgedragen. Het is dan ook niet nodig dat deze fondsen een kostendekkende premie hanteren ten aanzien van de aangroei van de verplichtingen die boven of onder het niveau ligt van de premie die aan de verzekeraar wordt afgedragen.

De feitelijk te ontvangen premie is in 2012 inclusief een incidentele aanvullende premie van € 0 (2011: € 432).

De kostendekkende premie bestaat uit de volgende componenten:

<i>(x € 1.000)</i>	<u>kostendekkende premie</u>
Actuarieel benodigd voor nieuwe aanspraken en risicopremies voor garantiecontract	2.898
Kostenopslag	172
Solvabiliteitsopslag	3
Garantiepremie	121
	<u><u>3.194</u></u>

De feitelijk te ontvangen premie bevat de door de werkgevers en werknemers afgedragen premies voor de comingservice inkoop 2012. Hiervan maakt de collectief beschikbare premie van 36,3 procent van de pensioengrondslagsom onderdeel uit. Daarnaast bevat de feitelijk te ontvangen premie tevens de afgedragen premies voor de prepensioenregelingen, de pensioenregeling Metaal en Techniek en de beschikbare premieregelingen.

De feitelijk te ontvangen premie ligt hoger dan de (gedempte) kostendekkende premie. Hiermee wordt dus voldaan aan de beleidsregels van DNB.

20 Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds

<i>(x € 1.000)</i>	Directe beleggings- opbrengsten	Indirecte beleggings- opbrengsten	Kosten van vermogens- beheer	Totaal
2012				
Aandelen	341	415	-	756
Vastrentende waarden	-	617	-	617
Liquide middelen	(8)	-	-	(8)
	<u>333</u>	<u>1.032</u>	<u>-</u>	<u>1.365</u>
 2011				
Aandelen	244	(199)	-	45
Vastrentende waarden	-	(14)	-	(14)
Liquide middelen	1	-	-	1
	<u>245</u>	<u>(213)</u>	<u>-</u>	<u>32</u>

21 Beleggingsresultaten risico deelnemers

<i>(x € 1.000)</i>	Directe beleggings- opbrengsten	Indirecte beleggings- opbrengsten	Kosten van vermogens- beheer	Totaal
2012				
Beleggingen risico deelnemers	<u>-</u>	<u>1.149</u>	<u>(48)</u>	<u>1.101</u>
 2011				
Beleggingen risico deelnemers	<u>-</u>	<u>(111)</u>	<u>(59)</u>	<u>(170)</u>

22 Baten uit herverzekering

<i>(x € 1.000)</i>	2012	2011
Pensioenuitkeringen uit hoofde van herverzekering	7.058	6.352
Uitkering overrente uit gesepareerd beleggingsdepot	504	45
Marktrentecorrectie	3	-
Beheerkosten gesepareerd beleggingsdepot	(7)	(282)
Aandeel in technisch resultaat boekjaar	-	(588)
	<u>7.558</u>	<u>5.527</u>

De beheerkosten 2012 hebben enkel betrekking op het nieuwe gesepareerde beleggingsdepot (opbouw vanaf 2012). De beheerkosten vanuit het oude beleggingsdepot (opbouw tot 2012) worden, als gevolg van het premievrij maken van het contract, niet langer direct bij het fonds in rekening gebracht, maar verrekend met de in het jaar behaalde overrente. Indien de overrente toereikend is om deze kosten te financieren, zal

het restant (conform de bepalingen in de overeenkomst) ten gunste van het fonds worden geboekt. Indien de overrente niet toereikend is om deze kosten te dekken, dan worden deze niet bij het fonds in rekening gebracht, maar verwerkt als negatieve overrente (welke wordt verrekend met eventuele toekomstige positieve overrente).

De pensioenuitkeringen uit hoofde van herverzekering kunnen als volgt worden weergegeven:

<i>(x € 1.000)</i>	2012	2011
Ouderdomspensioen	6.128	5.432
Partnerpensioen	894	889
Wezenpensioen	24	29
Afkopen aan deelnemers	12	2
	7.058	6.352

23 Overige baten

<i>(x € 1.000)</i>	2012	2011
Mutatie garantiereserve	-	142

In verband met de verlaging van de garantiereserve als gevolg van het premievrij maken van het contract met Nationale-Nederlanden (met betrekking tot de opbouw tot 2012) wordt de garantiereserve gedurende de nieuwe contractperiode geleidelijk afgeboekt ten gunste van de herverzekeraar. De betreffende mutatie voor boekjaar 2012 is derhalve opgenomen onder de overige lasten.

24 Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuariële berekende waarde van de diensttijdopbouw.

Dit is het effect op de VPV van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen. Verder is hierin begrepen het effect van de individuele salarisontwikkeling.

25 Toeslagverlening

Het pensioenfonds streeft ernaar de opgebouwde pensioenaanspraken van de actieve deelnemers jaarlijks aan te passen aan de loonindex van TBI Holdings B.V. De toeslagverlening heeft een voorwaardelijk karakter. Dit betekent dat geen recht op toeslagverlening bestaat en dat het niet zeker is of en in hoeverre in de toekomst toeslagen kunnen plaatsvinden.

Het pensioenfonds streeft er tevens naar de ingegane pensioenen en de premievrije pensioenaanspraken (gewezen deelnemers) jaarlijks aan te passen aan de ontwikkeling van de prijsindex. Ook deze toeslag heeft een voorwaardelijk karakter.

26 Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen zijn opgerent met 1,544 procent (2011: 1,296 procent), zijnde de éénjaarsrente uit de rentetermijnstructuur ultimo 2011.

27 **Onttrekking pensioenuitkeringen**

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de VPV. De hieronder opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de pensioenuitkeringen in de verslagperiode.

28 **Onttrekking pensioenuitvoeringskosten**

Toekomstige pensioenuitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de VPV. De hieronder opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de kosten van de verslagperiode.

29 **Wijziging markttrente**

Jaarlijks wordt per 31 december de marktwaarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder wijziging markttrente.

Ultimo boekjaar is de gemiddeld gewogen discontovoet 2,17 procent bij een duration van 13,2 (2011 rentetermijnstructuur: 2,72 procent bij een duration van 13,3).

30 **Wijziging actuariële grondslagen**

Jaarlijks worden de actuariële grondslagen en/of methoden beoordeeld en mogelijk herzien ten behoeve van de berekening van de actuele waarde van de pensioenverplichting. Hierbij wordt gebruikgemaakt van interne en externe actuariële deskundigheid. Dit betreft onder meer de vergelijking van de veronderstellingen ten aanzien van sterfte, langlevens, arbeidsongeschiktheid met werkelijke waarnemingen voor de gehele bevolking als ook voor de populatie van het fonds.

De veronderstellingen van de toereikendheid van de VPV is een inherent onzeker proces, waarbij gebruik wordt gemaakt van schattingen en oordelen door het bestuur van het fonds. Het effect van deze wijzigingen wordt verantwoord in het resultaat op het moment dat de actuariële grondslagen worden herzien.

Zowel mannen als vrouwen leven steeds langer. Het AG heeft in 2012 een nieuwe prognosetafel 2012-2062 uitgebracht. Het pensioenfonds heeft besloten met ingang van boekjaar 2012 deze tafel te gebruiken voor de berekening van de VPV. Het effect hiervan (ten opzichte van de tot en met 2011 gehanteerde prognosetafel 2010-2060) is in de jaarrekening verwerkt als onderdeel van Wijziging actuariële grondslagen en/of methoden.

31 **Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten**

Wijzigingen uit hoofde van overdracht van rechten betreffen de toevoegingen en onttrekkingen aan de VPV als gevolg van de inkomende en uitgaande waardeoverdrachten.

(x € 1.000)

	2012	2011
Inkomende waardeoverdrachten	154	-
Uitgaande waardeoverdrachten	-	(131)
	154	(131)

32 Overige wijzigingen voorziening pensioenverplichtingen

<i>(x € 1.000)</i>	<u>2012</u>	<u>2011</u>
Technisch resultaat	<u>(456)</u>	<u>(1.079)</u>

33 Mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen

<i>(x € 1.000)</i>	<u>2012</u>	<u>2011</u>
Pensioenopbouw	(3.110)	(2.862)
Toeslageverlening	(785)	(1.992)
Rentetoevoeging	(2.480)	(1.877)
Onttrekking pensioenuitkeringen	7.058	6.353
Onttrekking pensioenuitvoeringskosten	141	127
Wijziging marktrente	(13.036)	(18.078)
Wijziging actuariële grondslagen	(1.548)	-
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	(154)	131
Technisch resultaat	456	1.079
	<u>(13.458)</u>	<u>(17.119)</u>

34 Mutatie VPV voor risico deelnemers

<i>(x € 1.000)</i>	<u>2012</u>	<u>2011</u>
Benodigd voor opbouw	1.326	1.437
Uitkeringen (i.v.m. overlijden, expiratie of uitgaande waardeoverdracht)	(731)	(726)
Behaald beleggingsrendement	1.101	(170)
	<u>1.696</u>	<u>541</u>

35 Kosten pensioenopbouw

<i>(x € 1.000)</i>	<u>2012</u>	<u>2011</u>
Bruto premies en stortingskoopsommen	2.898	3.045
Toeslagenkoopsom actieve deelnemers	589	375
Toeslagenkoopsom gewezen en gepensioneerde deelnemers	-	1.333
Restitutie administratiekostenopslag	-	(283)
Administratiekosten en garantievergoedingen	121	521
	<u>3.608</u>	<u>4.991</u>

In de premies over 2011 is onder meer opgenomen een bedrag ad € 432 inzake incidentele inkoopsommen; in boekjaar 2012 is geen sprake van dergelijke koopsommen. Indien deze incidentele post buiten beschouwing wordt gelaten, bedragen de bruto premies en stortingskoopsommen over 2011 € 2.613. De reguliere premies en koopsommen zijn derhalve gestegen ten opzichte van vorig jaar, ondanks dat sprake is van een daling van het aantal actieve deelnemer (2012: 523 actieve deelnemers, 2011: 556 actieve deelnemers).

De stijging van de bruto premies en koopsommen is met name het gevolg van de nieuw met Nationale-Nederlanden afgesloten overeenkomst. De in deze overeenkomst van toepassing zijnde tarieven zijn bepaald op basis van recentere sterftegrondslagen dan in de vorige overeenkomst. Daarnaast wordt in deze overeenkomst uitgegaan van een rekenrente van 3 procent terwijl dit in de vorige overeenkomst nog 4 procent was.

36 Pensioenuitkeringen

(x € 1.000)

	2012	2011
Ouderdomspensioen	6.128	5.432
Partnerpensioen	894	889
Wezenpensioen	24	29
Afkopen aan deelnemers	12	2
	<u>7.058</u>	<u>6.352</u>
Uitkeringen inzake pensioenregeling voor risico deelnemers	731	726
	<u>7.789</u>	<u>7.078</u>

37 Pensioenuitvoeringskosten

(x € 1.000)

	2012	2011
Bestuurskosten	2	2
Administratiekostenvergoeding	72	64
Accountantskosten	27	13
Controle- en advieskosten	54	153
Contributies en bijdragen	13	15
Overige kosten	4	12
	<u>172</u>	<u>259</u>

De accountantskosten hebben betrekking op de door KPMG Accountants N.V. uitgevoerde wettelijke controle van het jaarverslag en de verslagstaten over 2012 respectievelijk 2011. De stijging van de kosten wordt met name veroorzaakt door een ultimo 2010 te hoog opgenomen schatting, waardoor de in 2011 verantwoorde kosten laag uit zijn gevallen. Daarnaast was de ultimo 2011 opgenomen schatting iets lager dan de werkelijke kosten, waardoor het verschil ten laste van de kosten 2012 wordt verantwoord.

De controle- en advieskosten zijn met name gedaald doordat in 2011 sprake was van extra werkzaamheden met betrekking tot de verlenging en herziening van de overeenkomst met Nationale-Nederlanden.

38 Saldo overdracht van rechten

(x € 1.000)

	2012	2011
Overgenomen pensioenverplichtingen	(120)	(1.074)
Kosten inkoop pensioenverplichtingen	120	1.074
Overgedragen pensioenverplichtingen	-	113
Baten vrijval pensioenverplichtingen	-	(113)
	<u>-</u>	<u>-</u>

Een overgenomen pensioenverplichting betreft de ontvangst van het pensioenfonds of de pensioenverzekeraar van de vorige werkgever van de contante waarde van premievrije pensioenaanspraken van deelnemers, die tot de ontslagdatum zijn opgebouwd. Een overgedragen pensioenverplichting betreft de overdracht aan het pensioenfonds of de pensioenverzekeraar van de nieuwe werkgever van de contante waarde van premievrije pensioenaanspraken van deelnemers, die tot de ontslagdatum zijn opgebouwd.

De kosten inkoop en baten vrijval hebben betrekking op de aan de herverzekeraar verschuldigde koopsom respectievelijk op de vrijval van de voorziening pensioenverplichtingen als gevolg van de afkoop van de betreffende premievrije waarde.

39 Overige lasten

(x € 1.000)

	<u>2012</u>	<u>2011</u>
Mutatie garantiereserve	<u>537</u>	<u>-</u>

In verband met de verlaging van de garantiereserve als gevolg van het premievrij maken van het contract met Nationale-Nederlanden (met betrekking tot de opbouw tot 2012) wordt de garantiereserve gedurende de nieuwe contractperiode geleidelijk afgeboekt ten gunste van de herverzekeraar.

40 Aantal personeelsleden

Bij het pensioenfonds zijn geen werknemers in dienst. De werkzaamheden worden verricht door werknemers die in dienst zijn van de werkgever. De hieraan verbonden kosten zijn voor rekening van de werkgever.

41 Belastingen

De activiteiten van het pensioenfonds zijn vrijgesteld van belastingheffing in het kader van de vennootschapsbelasting.

Rotterdam, 5 juni 2013
Bestuur Stichting Pensioenfonds TBI

W. Poldervaart MIM (voorzitter)
mr. H.G.C. Schouten (secretaris)
R. van Breemen
A. de Hoog
R. Lems
ing. F.W. van Meerkerk

Overige gegevens

Diversen

Informatie over de tussen het pensioenfonds en de werkgever getroffen overeenkomst betreffende de financiering en de uitvoering van de pensioenregeling

Met betrekking tot de Pensioenregeling 2007 geldt dat tussen het pensioenfonds en de werkgever is overeengekomen dat door de werkgever jaarlijks het werkgeversdeel van de collectief beschikbare premie wordt betaald. De collectief beschikbare premie is voor 2007 tot en met 2011 vastgesteld op 36,3 procent van de pensioengrondslagsom. Het werkgeversdeel hiervan is gelijk aan 26,3 procent van de pensioengrondslagsom.

In deze collectief beschikbare premie is een opslag voor toeslagverlening begrepen en een opslag voor alle uitvoeringskosten van de pensioenregeling. Alle uitvoeringskosten komen voor rekening van het pensioenfonds.

Stichting Pensioenfonds TBI heeft statutair vastgelegd dat de middelen van het pensioenfonds, die niet worden gebruikt ter voldoening van premies of koopsommen, worden belegd binnen een gesepareerd depot. De vrije reserve van het fonds wordt belegd in een apart beleggingsdepot, dat niet in het kader van het garantiecontract is verpand aan Nationale-Nederlanden.

De ingangsdatum van de pensioenverzekeringsovereenkomst met Nationale-Nederlanden voor de Pensioenregeling 2007 is 1 januari 2007. Deze overeenkomst is aangegaan voor een duur van vijf jaar en is derhalve op 31 december 2011 geëindigd. Er is een nieuwe pensioenverzekeringsovereenkomst met Nationale-Nederlanden afgesloten. Deze kent, evenals de huidige, een looptijd van vijf jaar en eindigt derhalve ultimo 2016.

Statutaire regeling omtrent de bestemming van het resultaat

Ten aanzien van de bestemming van het saldo van baten en lasten is geen specifieke bepaling opgenomen in de statuten van het fonds. In zijn algemeenheid geldt dat het fonds de beschikbare middelen, voor zover deze niet gebruikt worden ter voldoening van de premies of koopsommen, zal beleggen. De belegging geschiedt op solide, prudente wijze in het belang van de aanspraak- en pensioengerechtigden.

Voorstel voor de verdeling van het saldo van baten en lasten

Hiervoor wordt verwezen naar pagina 33 van het verslag ('bestemming van het saldo van baten en lasten').

Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds TBI te Rotterdam is aan Aon Consulting Nederland cv de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2012.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds.

Voor de toetsing van de fondsmiddelen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening. In overeenstemming met de richtlijn "Samenwerking tussen accountant en actuaris terzake van de controle van verantwoordingen van verzekeringsinstellingen" heeft de accountant van het pensioenfonds mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid en de volledigheid van de administratieve basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeelsvorming van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. De door het pensioenfonds verstrekte administratieve basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht:

- Heb ik ondermeer onderzocht of de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld, en
- Heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten. Ik heb mij een oordeel gevormd over de waarschijnlijkheid waarmee het pensioenfonds de tot balansdatum aangegeven verplichtingen kan nakomen, mede in aanmerking nemend het financieel beleid van het pensioenfonds.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel

Oordeel

Ik heb geconstateerd dat de verplichtingen van het pensioenfonds volledig zijn herverzekerd door middel van een garantiecontract en dit betrokken in mijn oordeel.

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld.

Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum ten minste gelijk aan het wettelijk vereist vermogen.

Gemeten naar de wettelijke maatstaf is ten aanzien van de verplichtingen, aangegaan tot balansdatum, sprake van een toereikende solvabiliteit.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

De vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds TBI is naar mijn mening voldoende. Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de beoogde toeslagen beperkt zijn.

Amsterdam, 5 juni 2013

Drs. A.C. Herlaar Actuaris AG
verbonden aan Aon Consulting Nederland cv

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het Bestuur van Stichting Pensioenfonds TBI

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de jaarrekening over 2012 van Stichting Pensioenfonds TBI te Rotterdam gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2012 en de staat van baten en lasten over 2012 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de Stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het bestuursverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW). Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het inrichten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de Stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de Stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds TBI per 31 december 2012 en van het resultaat over 2012 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Utrecht, 5 juni 2013

KPMG Accountants N.V.

A.J.H. Reijns RA

Bijlagen

Overzicht verzekerden

	Deel- nemers	Gewezen deel- nemers	Ouder- doms- pensioen	Partner pensioen	Wezen- pensioen	Totaal gepensio- neerden
Aantallen primo 2012	556	276	324	86	6	416
Bij wegens:						
Collectieve waardeoverdracht	-	-	-	-	-	-
Anders	44	18	31	7	-	38
	44	18	31	7	-	38
Af wegens:						
Collectieve waardeoverdracht	-	-	-	-	-	-
Anders	(77)	(27)	(11)	(5)	(2)	(18)
	(77)	(27)	(11)	(5)	(2)	(18)
Aantallen ultimo 2012	523	267	344	88	4	436

Demografie

Leeftijd	Deelnemers	Gewezen deelnemers	Gepensio- neerden
< 20	-	-	4
20-25	-	-	-
25-30	-	-	-
30-35	13	2	-
35-40	66	1	-
40-45	96	18	1
45-50	105	50	1
50-55	93	61	2
55-60	67	69	5
60-65	83	66	28
65-70	-	-	166
70-75	-	-	121
75-80	-	-	48
80-85	-	-	34
85-90	-	-	19
90-95	-	-	7
> 95	-	-	-
Totaal	523	267	436

Overzicht aangesloten ondernemingen

Acto Informatisering B.V.
Alfen B.V.
Attema B.V.
Baas B.V.
Aannemingsbedrijf Nico de Bont B.V.
Croon Elektrotechniek B.V.
Eekels Elektrotechniek B.V.
J.P. van Eesteren B.V.
ERA Contour B.V.
Fri-Jado B.V.
B.V. Bouwbedrijf Hazenberg
Hevo B.V.
HVL B.V.
HVL Armada Outdoor B.V.
Kanters Bouw en Vastgoed B.V.
Koopmans Bouwgroep B.V.
Korteweg Bouw B.V.
MDB B.V.
Mobilis B.V.
Synchron B.V.
TBI Bouw B.V.
Voorbij Prefab Beton B.V.
Voorbij Betonsystemen B.V.
Voorbij Funderingstechniek B.V.
Ingenieursbureau Wolter & Dros B.V.
WTH Vloerverwarming B.V.